

ФЕДЕРАЛЬНАЯ СЛУЖБА ГОСУДАРСТВЕННОЙ СТАТИСТИКИ
ФЕДЕРАЛЬ ДӘҮЛӘТ СТАТИСТИКА ХЕЗМӘТЕ
FEDERAL SERVICE OF THE STATE STATISTICS

ТЕРРИОРИАЛЬНЫЙ ОРГАН ФЕДЕРАЛЬНОЙ СЛУЖБЫ
ГОСУДАРСТВЕННОЙ СТАТИСТИКИ
ПО РЕСПУБЛИКЕ ТАТАРСТАН

ФЕДЕРАЛЬ ДӘҮЛӘТ СТАТИСТИКА
ХЕЗМӘТЕНЕҢ ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
БҮЕНЧА ТЕРРИОРИАЛЬ ОРГАНЫ

TERRITORIAL ORGAN OF THE FEDERAL
SERVICE OF THE STATE STATISTICS
ON REPUBLIC TATARSTAN

РЕСПУБЛИКА ТАТАРСТАН ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ THE REPUBLIK OF TATARSTAN

2017

СТАТИСТИЧЕСКИЙ СПРАВОЧНИК
СТАТИСТИК БЕЛЕШМӘ
STATISTICAL POCKETBOOK

Казань
Kazan
Kazan

2017

УДК 311(470.41)

Редакционная коллегия:

Редакция коллегиясе:

The editorial board:

Н.В. Гатаулина- Председатель редакционной коллегии

Н.В. Гатаулина - Редакция коллегиясе рәисе

N.V. Gataullina - Chairman of the editorial board

Члены редакционной коллегии:

Редакция коллегиясе әгъзалары:

Members of the editorial board:

О.М. Краснова

O.M. Krasnova

Ответственные за выпуск:

Бастырып чыгару өчен җаваплылар:

Responsible for issue:

И.Б. Михалевич

I.B. Mikhalevich

Т.М. Григорьева

T.M. Grigoreva

В.Р. Ахметшина

V. R. Akhmetshina

Компьютерная верстка:

Компьютерда жыю:

Computer processing:

В.Р. Ахметшина

V. R. Akhmetshina

РЕСПУБЛИКА ТАТАРСТАН, 2017, статистический справочник.

Татарстанстат, г. Казань, 2017 – 75 с.

ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ, 2017 статистик белешмә.

Татарстанстат, г. Казань, 2017 – 75 с.

THE REPUBLIK OF TATARSTAN, 2017, statistical pocketbook.

Tatarstanstat, Kazan, 2017 – 75 p.

Представлены статистические данные о социально-экономическом положении Республики Татарстан в 2016г. в сравнении с предыдущими годами.

Для высшего управленческого персонала, руководителей и работников предприятий и организаций, научных, предпринимательских и банковских кругов, профессорско-преподавательского состава, аспирантов и студентов экономических вузов, других заинтересованных пользователей.

Узган еллар белән чагыштырганда 2016 елда Татарстан Республикасының социаль-икътисадый хөле турында статистика беләшмәләре түлләнди.

Югары идара персоналына, предприятие һәм оешмалар житәкчеләренә, хезмәткәрләренә, фән һәм эшкуарлык, банк дайрәсенә, профессорлык-мегаллымлек составына, икътисадый вуз аспирантларына һәм студентларына, қызыксынган башка файдаланучыларга тәкүдим ителе.

Presents statistical data on socio-economic situation of the Republic of Tatarstan in 2016, compared to the previous years.

For top management personnel, managers and workers of enterprises and organizations, scientific, business and banking circles, faculty, graduate students, and students of economic universities, other interested users.

Территориальный орган

Федеральной службы

государственной статистики

по Республике Татарстан, 2017

Федераль дәүләт статистика хезмәтнән Татарстан Республикасы буенча

Территориальные органы, 2017

Territorial organ

of the Federal service

of the state statistics

on Republic Tatarstan, 2017

E-mail: post@tatstat.ru

<http://tatstat.gks.ru>

Справочник «Республика Татарстан, 2017» дает краткую информацию о социально-экономическом положении Республики Татарстан в 2016г.

По отдельным показателям данные за 2015г. уточнены по сравнению с опубликованными ранее. Данные за 2016г. по ряду показателей являются предварительными и могут быть уточнены.

Более подробные данные о социально-экономическом положении Республики Татарстан за ряд лет будут опубликованы в Статистическом ежегоднике «Республика Татарстан. 2017» и других официальных статистических изданиях Татарстанстата.

«Татарстан Республикасы, 2017» статистика белешмә Татарстан республикасының 2016 елдагы социаль-икътисадый хәле турында қыскача мәгълүмат бирә.

Аерым курсаткечләр буенча 2015 елгы белешмәләр элек басылып чыкканнары белән чагыштырганда төгәлләштерелде. 2016 елгы белешмәләр кайбер очракларда якынча билгеләнде һәм төгәлләштерелергә мөмкин.

Татарстан Республикасының берничә елга социаль-икътисадый хәле турындагы төгәлрәк белешмәләр «Татарстан Республикасы. 2017» еллык статистика җыентыгында һәм Татарстанстатның башка рәсми статистика басмаларында бастырып чыгарылачак.

The concise statistical pocketbook «**The Republik Tatarstan, 2017**» provides brief information about the socio-economic situation in the republic of Tatarstan in 2016.

For some of indicators data of 2015 are adjusted in comparison with the data published earlier. Some of them are preliminary for 2016 and may be adjusted.

More detailed data on the socio-economic situation in the Republic of Tatarstan for a number of years will be published in Statistical Yearbook «The Republic of Tatarstan. 2017» and other official statistical publications of Tatarstanstat.

**ГЕОГРАФИЧЕСКАЯ ХАРАКТЕРИСТИКА РЕСПУБЛИКИ ТАТАРСТАН
ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫң ГЕОГРАФИК ХАРАКТЕРИСТИКАСЫ
GEOGRAPHICAL CHARACTERISTIC OF THE REPUBLIC OF TATARSTAN**

Географическая характеристика
Географик характеристикасы
Geographic characteristic

9

**АДМИНИСТРАТИВНО-ТЕРРИТОРИАЛЬНОЕ УСТРОЙСТВО
РЕСПУБЛИКИ ТАТАРСТАН
ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫң АДМИНИСТРАТИВ-ТЕРРИТОРИАЛЬ
ТӨЗӨЛӨШЕ**
**ADMINISTRATIVE-TERRITORIAL STRUCTURE OF THE REPUBLIC OF
TATARSTAN**

Муниципально-территориальные образования и
населенные пункты Республики Татарстан (на 1 января 2017 года)
Татарстан республикасының муниципаль-территориаль берәмлекләр һәм
халык утыртчылар пунктлар (2017 елның 1 гыйнварына)
Municipal-territorial municipal units of the republic of Tatarstan (on the 1 january,
2017)

10

Крупнейшие города Татарстана
Татарстанның ин зур шәһәрләре
The largest cities in Tatarstan

11

**ОСНОВНЫЕ СОЦИАЛЬНО-ЭКОНОМИЧЕСКИЕ ПОКАЗАТЕЛИ
ТӨП СОЦИАЛЬ-ИКЬТИСАДЫЙ КУРСӘТКЕЧЛӘР
MAIN SOCIO-ECONOMIC INDICATORS**

Основные социально-экономические показатели
Төп социаль-икътисадый курсәткечләр
Main socio-economic indicators

12

Индексы основных социально-экономических показателей
Төп социаль-икътисадый курсәткечләр индексы
Indexes of main socio-economic indicators

18

**НАСЕЛЕНИЕ И РЫНОК ТРУДА
ХАЛЫК һӘМ ХЕЗМӘТ БАЗАРЫ
THE POPULATION AND THE LABOR MARKET**

Численность населения

23

Халык саны

Number of the constant population

Естественное движение населения

23

Халыкның табигый үзгәреше

23

Natural change of the population

Национальный состав и структура населения (по данным Всероссийской
переписи населения 2010-го.)

23

Халыкның милли составы һәм структурасы (2010 елда халык санын исәпкә
алу бетенрория мәғьлуматлары буенча)

25

National composition and structure of the population (according to the 2010 all-
union census per 100,000 people)

Занятость и безработица

26

Эш белән тәэмин ителү һәм эшсезлек

Employment and unemployment

26

**УРОВЕНЬ ЖИЗНИ НАСЕЛЕНИЯ И СОЦИАЛЬНАЯ СФЕРА
ХАЛЫКНЫң ТОРМЫШ ДӘРӘЖЕСЕ һӘМ СОЦИАЛЬ ӨЛКӘ
THE STANDARD OF LIVING OF THE POPULATION AND SOCIAL SPHERE**

Основные показатели уровня жизни населения

29

Халыкның тормыш дәрәҗәсе буенча төп курсәткечләр

Basic indicators of the standard of living

Образовательные организации и численность обучающихся

30

Гомуми белем бирү оешмалары һәм укучы саны

Educational institutions and number of students

Прием на обучение по программам высшего образования. Выпуск
специалистов с высшим образованием

30

Югары дәүләт мәгарифлар оешмаларына кабул итү һәм чыгарылыш

33

Admission to study in higher education programs

graduation of specialists with higher education

Общедоступные библиотеки

34

Массакуләм китапханәләр

Public libraries

Музеи

34

Музейлар

Museums	
Профессиональные театры	
Профессиональ театрлар	
Professional theaters	34
Основные показатели здравоохранения	
Сәламәтлек саклау буенча төп курсаткечләр	
Basic indicators of health service	35
ЖИЛИЩНОЕ СТРОИТЕЛЬСТВО	
ТОРАК ТӨЗЕЛЕШЕ	
HOUSING CONSTRUCTION	
Структура жилищного строительства	
(в процентах к итогу)	
Төзелеш торак биналарны структура	
(йомгакка карата процентларда)	
Structure of construction housing	
(as a percent of the total)	36
ЭКОЛОГИЯ	
ЭКОЛОГИЯ	
ECOLOGY	
Выбросы загрязняющих веществ в атмосферу от стационарных источников	
(диаграмма)	
Стационар чыганаклардан атмосферага заарлы матдәләрнен чыгарылуы	
(диаграмма)	
Emissions of pollutions in the atmosphere from stationary sources (diagram)	36
ВАЛОВОЙ РЕГИОНАЛЬНЫЙ ПРОДУКТ	
ТУЛАЕМ РЕГИОНАЛЬ ПРОДУКТ	
GROSS REGIONAL PRODUCT	
Динамика валового регионального продукта	
Тулаем региональ продукт динамикасы	
The dynamics of gross regional product	37
ПРОМЫШЛЕННОСТЬ	
СӨНӘГАТЬ	
INDUSTRY	
Основные показатели промышленного производства	
Сөнәгатьнен төп курсаткечләре	
Basic industrial indicators	39
Индексы промышленного производства по отдельным видам экономической деятельности	
Икътисадый эшчәнлекнен аерым төрләре буенча сөнәгать житештерелгән индексләри	
Production index by selected kinds of economic activities	40
Объем отгруженных товаров собственного производства, выполненных работ и услуг собственными силами по отдельным видам экономической деятельности	
Икътисадый эшчәнлекнен аерым төрләре буенча узендә житештерелгән жибәрелгән товарлар, үз көчләре белән башкарылган эшләр, хезмәт курсатуләр куләме	
Volume of own production (works, service) shipped by selected kinds of economic activities	41
Структура объема отгруженных товаров собственного производства, выполненных работ и услуг собственными силами по отдельным видам экономической деятельности	
Икътисадый эшчәнлекнен аерым төрләре буенча узендә житештерелгән жибәрелгән товарлар, үз көчләре белән башкарылган эшләр, хезмәт курсатуләр куләме структурасы	
Structure of own production (works, services) shipped by selected kinds of economic activities	42
СЕЛЬСКОЕ ХОЗЯЙСТВО	
АВЫЛ ХУЖАЛЫГЫ	
AGRICULTURE	
Основные показатели сельского хозяйства	
Авыл хужалыгының төп курсаткечләре	
Basic indicators of agricultural	46
Посевные площади сельскохозяйственных культур	
Авыл хужалыгы культураларының чечүлек мәйданнары	
Areas under crops of agricultural cultivations	47
Валовой сбор и урожайность сельскохозяйственных культур	48

Авыл хужалыгы культураларының тулай жылеми һәм ундырышлылығы Gross collection and productivity of agricultural cultivations	
Поголовье скота по категориям хозяйств Барлық категория хужалыкларда терлекнен баш исәбе Number of live-stock by farming category	49
Производство основных продуктов животноводства Терлекчелекнен төп продуктларын житештерү The production for basic products of the stock-breeding	50
Структура производства основных продуктов животноводства по категориям хозяйств (диаграмма) Барлық категория хужалыкларда терлекчелекнен төп продуктларын житештерү структурасы (диаграмма) The structure of production of basic stock-breeding products according to the categories of farms (diagram)	51
Структура производства основных продуктов растениеводства по категориям хозяйств (диаграмма) Барлық категория хужалыкларда үсемлекчелекнен төп продуктларын житештерү структурасы (диаграмма) The structure of production of basic plant products according to the category of farms (diagram)	52
СТРОИТЕЛЬСТВО ТӨЗЕЛЕШ CONSTRUCTION	
Основные показатели строительства Төзелешнен төп курсаткечләре Basic indicators of construction	54
ТРАНСПОРТ TRANSPORT TRANSPORTATION	
Перевозки пассажиров и пассажирооборот отдельных видов транспорта общего пользования (диаграмма) Пассажирлар ташу һәм гомуми файдаланыштагы аерым төп транспорт төрлөрендө пассажир әйләнеше (диаграмма) Transport of passenger turnover in different types of public transportation (diagram)	56
Протяженность путей сообщения Юллар озынлығы Length of infrastructure lines	57
ТОРГОВЛЯ И УСЛУГИ НАСЕЛЕНИЮ СӘҮДӘ НӘМ ХАЛЫҚА ХЕЗМӘТ КҮРСӘҮТ TRADE AND SERVICES RENDERED TO POPULATION	
Оборот розничной торговли и общественного питания Ваклан сату сәүдәсе һәм жәмәгать туклануы әйләнеше Retail trade turnover and canteen service	59
Оборот розничной торговли и общественного питания (в процентах к предыдущему году) Ваклан сату сәүдәсе һәм жәмәгать туклануы әйләнеше (узган елга карата процентларда) Retail trade turnover and canteen service (as percentage of the previous year)	60
Розничная продажа отдельных потребительских товаров Ваклан сату аерым кулланучылар товарлар сату The retail sale of certain consumer goods	61
Платные услуги населению Түләүле хезмәт курсәүт Payment services to population	63
Индекс потребительских цен Куллану бәяләре индексы Consumer price index	63
Индексы цен на продовольственные и непродовольственные товары и платные услуги населению в 2016г. (диаграмма) 2016 елда азық-төлек товарларына, азық-төлек булмаган товарларга һәм халықка тұлағуле хезмәт курсатуләргө бәяләрнен үзгәреше (диаграмма) Change in consumer prices of food, non-food products and paid services in 2016 (diagram)	64
Гостиницы и аналогичные средства размещения (на конец года) Читтән килүчеләр өчен кунакханәләр һәм тулай тораклар (ел ахырына) Hotels and accommodation type (at the end of the year)	65

ВНЕШНЕТОРГОВЫЙ ОБОРОТ ТЫШКЫ СӘҮДӘ ӘЙЛӘНЕШЕ FOREIGN TRADE TURNOVER	
Внешнеторговый оборот Тышкы сәүдә әйләнеше Foreign trade turnover	67
Основные виды поставляемых на экспорт товаров Чит илгә чыгарыла торган товарларның төп төрлөре Export of goods	68
ФИНАНСЫ ФИНАНСЛАР FINANCE	
Консолидированный бюджет Республики Татарстан Татарстанның берләштерелгән бюджеты Consolidated budget of Tatarstan	71
Финансовые результаты деятельности организаций Финанс эшчәnlеге нәтижәләре оешмалары Financial performance of organizations	72
ИНВЕСТИЦИИ ИНВЕСТИЦИЯЛӘР INVESTMENTS	
Инвестиции в основной капитал Капитал салу Investments in fixed capital	74
Распределение инвестиций в основной капитал по источникам финансирования Финанслауның барлық чыганаклары буенча төп капиталга инвестицияләрнен бүленеше Distribution of capital investment by source of financing	75

ГЕОГРАФИЧЕСКАЯ ХАРАКТЕРИСТИКА ГЕОГРАФИК ХАРАКТЕРИСТИКАСЫ GEOGRAPHIC CHARACTERISTIC

Территория 67837,4 кв. км

Столица - Казань

Территория 67837,4 кв. км

Башкаласы - Казан

Territory 67837,4 sq. km

Capital - Kazan

РЕСПУБЛИКА ТАТАРСТАН ГРАНИЧИТ:

На севере – с Кировской областью

На северо-западе – с Республикой Марий Эл

На северо-востоке – с Удмуртской Республикой

На западе – с Чувашской Республикой

На востоке – с Республикой Башкортостан

На юго-востоке – с Оренбургской областью

На юге – с Самарской и Ульяновской областями

ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ ТҮБӨНДӘГЕЛӘР БЕЛӘН ЧИКТӘШ:

Төньякта – Киров өлкәсө белән

Төньяк-көнбатышта – Марий-Эл Республикасы белән

Төньяк-көнчыгышта – Удмуртия Республикасы белән

Көнбатышта – Чуваш Республикасы белән

Көнчыгышта – Башкортостан Республикасы белән

Көньяк-көнчыгышта – Оренбург өлкәсө белән

Көньякта – Самара һәм Ульяновск өлкәләре белән

THE REPUBLIK OF TATARSTAN BORDERS:

In the north – on Kirov area

In the north-west – on the Republic of Mari-El

In the north-east – on the Republic of Udmurtia

In the west – on the Republic of Chuvashia

In the east – on the Republic of Bashkortostan

In the south-east – on Orenburg area

In the south – on Samara and Ulyanovsk areas

Республика Татарстан расположена в восточной части Восточно-Европейской равнины, у слияния рек Волги и Камы.

Татарстан Республикасы Көнчыгыш-Европа тигезлегенәң көнчыгыш өлешенде: Идел һәм Кама елгалары күшләнгән урында урнашкан.

The Republic of Tatarstan is located in the eastern part of the Eastern European plain, at the confluence of the Volga and Kama Rivers.

НАИБОЛЬШАЯ ПРОТЯЖЕННОСТЬ, КМ

ИНЧОЗЫН АРА, КМ

TATARSTAN'S LONGEST EXPANSE, IN KM

- в меридиональном направлении	- 290
- в широтном направлении	- 460
- меридиональ юнәлештә	- 290
- кинчек юнәлешендә	- 460
- in a meridian direction	- 290
- in a latitude direction	- 460

МУНИЦИПАЛЬНО-ТЕРРИОРИАЛЬНЫЕ ОБРАЗОВАНИЯ И НАСЕЛЕННЫЕ ПУНКТЫ РЕСПУБЛИКИ ТАТАРСТАН

ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫң МУНИЦИПАЛЬ-ТЕРРИОРИАЛЬ БЕРӘМЛЕКЛӘР һӘМ ХАЛЫҚ ҮТҮРТУЧЫЛАР ПУНКТЛАР

MUNICIPAL-TERRITORIAL MUNICIPAL UNITS OF THE REPUBLIC OF TATARSTAN

		На 1 января 2017г.
Городские округа		2
Муниципальные районы		43
Города		23
Поселки городского типа		18
Сельские населенные пункты		3076

		2017 өлнүң 1 гыйнварына
Шәһәр округлар		2
Муниципаль районнар		43
Шәһәрләр		23
Шәһәр жирлегеләр		18
Авыл жирлегеләр		3076

		on the 1 January, 2017
Urban district		2
Municipal districts		43
Cities		23
Urban settlement		18
Rural settlements		3076

КРУПНЕЙШИЕ ГОРОДА ТАТАРСТАНА (на начало года)

ТАТАРСТАННЫҢ ИҢ ЗУР ШӘһӘРЛӘРЕ (ел башына)

THE LARGEST CITIES IN TATARSTAN (at the beginning of the year)

	2014	2014	2016	2017
Численность населения, тыс. человек				
Казань	1190,9	1205,7	1217,0	1231,9
Набережные Челны	522,0	524,4	526,8	529,8
Нижнекамск и подчиненные сельские населенные пункты	235,7	235,5	236,3	237,3
Альметьевск	149,9	151,2	152,6	154,3
Зеленодольск	98,1	98,5	98,8	99,2

	2014	2014	2016	2017
Халық саны, мең кеше				
Казан	1190,9	1205,7	1217,0	1231,9
Чаллы	522,0	524,4	526,8	529,8
Түбән Кама һәм аның қарамагындағы яқын-тире авыллар	235,7	235,5	236,3	237,3
Әлмәт	149,9	151,2	152,6	154,3
Зеленодольск	98,1	98,5	98,8	99,2

	2014	2014	2016	2017
The number of the population, thousands of people				
Kazan	1190,9	1205,7	1217,0	1231,9
Naberezhnii Chelni	522,0	524,4	526,8	529,8
Nizhnekamsk and rural populated areas under its jurisdiction	235,7	235,5	236,3	237,3
Almetyevsk	149,9	151,2	152,6	154,3
Zelenodolsk	98,1	98,5	98,8	99,2

ОСНОВНЫЕ СОЦИАЛЬНО-ЭКОНОМИЧЕСКИЕ ПОКАЗАТЕЛИ
ТӨП СОЦИАЛЬ-ИКЪТИСАДЫЙ КУРСӘТКЕЧЛӘР
MAIN SOCIO-ECONOMIC INDICATORS

	2013	2014	2015	2016
Численность населения (на конец года), тыс. человек	3838,2	3855,0	3868,7	3885,3
Естественный прирост, убыль (-) населения, человек	10266	9559	10120	10643
на 1000 человек населения	2,6	2,5	2,7	2,7
Среднегодовая численность занятых в экономике (по данным Баланса трудовых ресурсов), тыс. человек	1817,7	1812,2	1806,6	1800,0 ¹⁾
Численность безработных (по методологии МОТ; в среднем за год), тыс. человек	80,7	80,8	82,0	77,5
Численность безработных, зарегистрированных в государственных учреждениях службы занятости населения (на конец года), тыс. человек	17,4	15,2	16,5	14,6
Валовой региональный продукт в основных ценах всего, млн. рублей	1551472,1	1661413,8	1833214,5	1944082,6 ¹⁾
на душу населения, рублей	405069,9	431913,8	474694,5	501441,1 ¹⁾
Объем отгруженных товаров собственного производства, выполненных работ и услуг собственными силами ²⁾ , млн. рублей	1549156,2	1678591,1	1868886,6	1966484,8
Продукция сельского хозяйства, млн. рублей	160157,0	185974,2	217060,1	238575,0
в том числе:				
растениеводства	78249,1	88722,6	109228,4	127479,7
животноводства	81907,9	97251,6	107831,7	111095,3
Ввод в действие основных фондов, млн. рублей	292503,0	321173,0	386102,0	...
Инвестиции в основной капитал, млн. рублей	525730,4	542781,1	617128,1	642494,1 ³⁾
Объем работ, выполненных по виду деятельности «строительство», млн. рублей	297459,8	309629,2	333876,5	286567,8
Ввод в действие общей площади жилых домов, тыс. кв. м	2400,4	2404,8	2405,6	2406,5
Оборот розничной торговли, млн. рублей	712966,7	781014,2	776236,0	801642,4
Оборот общественного питания, млн. рублей	31705,8	34184,6	36251,2	37741,2
Объем платных услуг населению, млн. рублей	212334,1	229759,7	247693,0	259238,3
Внешнеторговый оборот, млн. долл. США, всего	27609,4	22704,8	14095,8	11939,5
экспорт	22356,3	18296,6	11448,4	9254,0
импорт	5253,1	4408,2	2647,4	2685,5

	2013	2014	2015	2016
Доходы Консолидированного бюджета Республики Татарстан, млн. рублей	208335,2	216806,6	242485,6	261982,2
Расходы Консолидированного бюджета Республики Татарстан, млн. рублей	209554,5	234626,1	248936,7	261510,4
Профит, дефицит (-) Консолидированного бюджета Республики Татарстан, млн. рублей	-1219,3	-17819,5	-6451,1	471,8
Среднемесячная номинальная начисленная заработка работающих, рублей	26034,5	28293,6	29147,1	30409,8 ³⁾
Средний размер назначенной месячной пенсии, рублей	9586,0	10414,6	11593,7	16963,3 ⁴⁾
Индекс потребительских цен на товары и услуги (декабрь к декабрю предыдущего года), процентов	106,3	109,7	110,7	103,9
Индекс цен производителей промышленных товаров (декабрь к декабрю предыдущего года), процентов	101,8	100,9	112,2	106,9
Индекс цен производителей сельскохозяйственной продукции (декабрь к декабрю предыдущего года), процентов	116,7	109,8	105,8	106,2
Сводный индекс цен на продукцию (затраты, услуги) инвестиционного назначения (декабрь к декабрю предыдущего года), процентов	102,0	111,8	110,7	97,2
Индекс тарифов на грузовые перевозки (декабрь к декабрю предыдущего года), процентов	116,7	104,7	100,7	112,4

¹⁾ Оценка.²⁾ По чистым видам экономической деятельности «добыча полезных ископаемых, обрабатывающие производства, производство и распределение электроэнергии, газа и воды».³⁾ Данные за январь-декабрь.⁴⁾ По состоянию на 1 января 2017г. с учетом единовременной денежной выплаты, произведенной в январе 2017г. в соответствии с Федеральным законом от 22 ноября 2016г. № 385-ФЗ в размере 5 тысяч рублей. По оперативным данным Пенсионного фонда Российской Федерации.

	2013	2014	2015	2016
Халык саны (ел ахырына), мең кеше	3838,2	3855,0	3868,7	3885,3
Халык саны арту, кимү (-), кеше	10266	9559	10120	10643
1000 кеше исәбеннән	2,6	2,5	2,7	2,7
Икътисадыда уртача еллык эшләүчеләр саны (хезмәт ресурслары Балансын мәгълүматлары буенча), мең кеше	1817,7	1812,2	1806,6	1800,0 ¹⁾
Эшсезләр саны (мот методикасы буенча; уртача, бер елга), мең кеше	80,7	80,8	82,0	77,5
Эш белән тәэммин итү хезмәтләрендә теркәлгән эшсезләр саны, (ел ахырына), мең кеше	17,4	15,2	16,5	14,6
Тулаем региональ продукт төп бәяләрдә барлығы, млн. сум	1551472,1	1661413,8	1833214,5	1944082,6 ¹⁾
жан башына уртача, сум	405069,9	431913,8	474694,5	501441,1 ¹⁾
Үзәндә житештерелгән бушатылган товарлар, үз көчләре белән башкарылган эшләр, хезмәт күрсәтүләр күләме ²⁾ , млн. сум	1549156,2	1678591,1	1868886,6	1966484,8
Авыл хужалығы продукциясе - барлығы, млн. сум	160157,0	185974,2	217060,1	238575,0
шул исәптән:				
үсемлекчелек	78249,1	88722,6	109228,4	127479,7
терлекчелек	81907,9	97251,6	107831,7	111095,3
Төп фондларны тапшыру, млн. сум	292503,0	321173,0	386102,0	...
Төп капиталга инвестицияләр, млн. сум	525730,4	542781,1	617128,1	642494,1 ³⁾
Эшчәнлекнәң «Тезелеш» төре буенча башкарылган эшләр күләме, млн. сум	297459,8	309629,2	333876,5	286567,8
Торак йортларны сафка керту, гомуми мәйдан, мең кв.м	2400,4	2404,8	2405,6	2406,5
Ваклан сату сәүдәсә әйләнеше, млн. сум.	712966,7	781014,2	776236,0	801642,4
Жәмәгать туклануы әйләнеше, млн. сум.	31705,8	34184,6	36251,2	37741,2
Халыкка түләүле хезмәт күрсәтү, млн. сум.	212334,1	229759,7	247693,0	259238,8
Тышкы сәүдә әйләнеше, млн. АКШ доллары, барлығы	27609,4	22704,8	14095,8	11939,5
экспорт	22356,3	18296,6	11448,4	9254,0
импорт	5253,1	4408,2	2647,4	2685,5
Керем – барлығы Татарстан Республикасының берләштерелгән бюджеты керемнәре, млн. сум.	208335,2	216806,6	242485,6	261982,2
Татарстан Республикасының берләштерелгән бюджеты чыгымнары, – барлығы, млн. сум.	209554,5	234626,1	248936,7	261510,4
Татарстан Республикасының	-1219,3	-17819,5	-6451,1	471,8

	2013	2014	2015	2016
берләштерелгән бюджеты қытлығы (-), профицит (+), млн. сум.				
Икътисадта эшләүчеләрнәң уртacha айлык номиналь исөпләнгән хезмәт хакы	26034,5	28293,6	29147,1	30409,8 ³⁾
Билгеләнгән айлык пенсиянен уртacha куләме	9586,0	10414,6	11593,7	16963,3 ⁴⁾
Товарларга һәм хезмәт күрсәтуләргә куллану бәяләре индексы (декабрь айлары белән чагыштырганда; процентларда)	106,3	109,7	110,7	103,9
Сәнәгатьтоварлары житештерүчеләрнәң бәяләр индексы (декабрь айлары белән чагыштырганда; процентларда)	101,8	100,9	112,2	106,9
Авыл хужалығы продукциясен житештерүчеләрнәң бәяләр индексы (декабрь айлары белән чагыштырганда; процентларда)	116,7	109,8	105,8	106,2
Инвестицион билгеләү продукциягә жыелма бәяләр индексы (чыгымнар, хезмәт күрсәтү) (декабрь айлары белән чагыштырганда; процентларда)	102,0	111,8	110,7	97,2
Йәк ташу тарифлары индексы (декабрь айлары белән чагыштырганда; процентларда)	116,7	104,7	100,7	112,4

¹⁾ Бәя.²⁾Чиста буенча "икътисадый эшчәнлек төрләре файдалы казылмалар чыгару, эшкәртү, житештерү, электр энергиясе житештерү һәм булу, газ һәм су белән".³⁾Гыйнвар-декабрда.⁴⁾2017 ńче елнын гыйнваренде, бер мәртәбә акчалата 5 мен сум куләмендә туләуне, 22 ńче нозбрендәге 2016 ńчи елнын 385 номерлы Федераль закон нигезендә, исапка алышы 1 ńче гыйнварына 2017г. Россия Федерациисе Пенсия фонды оператив мәгълуматлар буенча.

	2013	2014	2015	2016
Population (the end of year), thou. persons	3838,2	3855,0	3868,7	3885,3
Natural increase, decrease (-) of population:				
persons	10266	9559	10120	10643
1000 population	2,6	2,5	2,7	2,7
Average annual number of the employed in the economy (according to the Balance of labour resources), thou. persons	1817,7	1812,2	1806,6	1800,0 ¹⁾
Number of unemployed, (according to ILO methodology; annual average), thou. persons	80,7	80,8	82,0	77,5
Number of unemployed registered at state establish-ments of employment service (end of year), thou. persons	17,4	15,2	16,5	14,6
Gross Regional Product In basic prices total, of mln. of rubles	1551472,1	1661413,8	1833214,5	1944082,6 ¹⁾
as per capita, RUR	405069,9	431913,8	474694,5	501441,1 ¹⁾
Shipment of production (works, services), of mln. of rubles ²⁾	1549156,2	1678591,1	1868886,6	1966484,8
Agricultural output, of mln. of rubles	160157,0	185974,2	217060,1	238575,0
including:				
plant-growing	78249,1	88722,6	109228,4	127479,7
animal husbandry	81907,9	97251,6	107831,7	111095,3
Establishment of new basic funds, of mln. of rubles	292503,0	321173,0	386102,0	...
Investments in fixed capital, of mln. of rubles	525730,4	542781,1	617128,1	642494,1 ³⁾
Volume of works performed by the kind of activity "Construction", of mln. of rubles	297459,8	309629,2	333876,5	286567,8
Residential houses put in place, thousands of square meters of total space	2400,4	2404,8	2405,6	2406,5
Retail trade turnover, of mln. of rubles	712966,7	781014,2	776236,0	801642,4
Turnover of canteen service, of mln. of rubles	31705,8	34184,6	36251,2	37741,2
Volume of market services rendered to population, mln. rubles	212334,1	229759,7	247693,0	259238,3
Foreign trade turnover, mln. of US dollars, total	27609,4	22704,8	14095,8	11939,5
exports	22356,3	18296,6	11448,4	9254,0
imports	5253,1	4408,2	2647,4	2685,5
Revenues of consolidated budget Republic of Tatarstan, of mln. of rubles	208335,2	216806,6	242485,6	261982,2
Expenditures of consolidated budget Republic of Tatarstan, of mln. of rubles	209554,5	234626,1	248936,7	261510,4

	2013	2014	2015	2016
Surplus, deficit (-) of consolidated budget Republic of Tatarstan, of mln. of rubles	-1219,3	-17819,5	-6451,1	471,8
Average monthly nominal accrued wages of employees in the economy, of rubles	26034,5	28293,6	29147,1	30409,8 ³⁾
Average amount of fixed monthly pension	9586,0	10414,6	11593,7	16963,3 ⁴⁾
Consumer prices index (december as compared to december of the previous year), percentage	106,3	109,7	110,7	103,9
Industrial producer price index (december as compared to december of the previous year), percentage	101,8	100,9	112,2	106,9
Index of prices for agricultural producers (december compared to december of the previous year), percentage	116,7	109,8	105,8	106,2
The composite index of prices for products (costs, services) investment destination (december as compared to december of the previous year), percentage	102,0	111,8	110,7	97,2
Index of tariffs for cargo shipments (december as compared to december of the previous year), percentage	116,7	104,7	100,7	112,4

¹⁾Estimate.²⁾On the net types of economic activities "mining and quarrying, manufacturing, production and distribution of electricity, gas and water".³⁾January-december.⁴⁾As of 1 January 2017 taking into account the one-off payment made in January 2017 according with the Federal law of 22 November 2016 №. 385-FZ in the amount of 5 thousand rubles. According to operational data of the Pension fund of the Russian Federation.

ИНДЕКСЫ ОСНОВНЫХ СОЦИАЛЬНО-ЭКОНОМИЧЕСКИХ ПОКАЗАТЕЛЕЙ
 (в процентах к предыдущему году; стоимостные показатели в сопоставимых ценах)

ТӨП СОЦИАЛЬ-ИКЬТИСАДЫЙ КУРСӘТКЕЧЛӘР ИНДЕКСЫ

(узган елга карата процентларда; бәя курсәткечләре чагыштырма бәяләрдә)

INDEXES OF MAIN SOCIO-ECONOMIC INDICATORS

(as percentage of the previous year; indicators in value terms in comparable prices)

	2013	2014	2015	2016
Численность населения (на конец года)	100,4	100,4	100,4	100,4
Валовой региональный продукт (в основных ценах)	102,4	102,1	100,0	102,5 ¹⁾
Индекс промышленного производства	101,7	101,3	101,5	103,6 ²⁾
Продукция сельского хозяйства	98,6	102,9	104,9	105,0
продукция растениеводства	99,4	105,0	108,8	108,3
продукция животноводства	97,9	101,0	101,4	101,6
Инвестиции в основной капитал	106,2	100,0	100,0	100,0 ³⁾
Объем работ, выполненных по виду деятельности «строительство»	100,1	100,0	100,2	101,1
Ввод в действие общей площади жилых домов	100,0	100,2	100,0	100,0
Оборот розничной торговли	103,8	102,3	87,2	98,0
Оборот общественного питания	113,6	103,0	95,9	99,6
Объем платных услуг населению	102,7	100,7	100,5	98,7
Реальная (с учетом индекса потребительских цен) начисленная заработка плата	104,9	101,3	91,3	99,7 ³⁾

¹⁾Оценка.

²⁾Агрегированный индекс производства по видам экономической деятельности «Добыча полезных ископаемых», «Обрабатывающие производства», «Производство и распределение электроэнергии, газа и воды».

³⁾Данные за январь-декабрь.

	2013	2014	2015	2016
Халык саны (ел ахырына)	100,4	100,4	100,4	100,4
Тулаем региональный продукт (төп бәяләрдә)	102,4	102,1	100,0	102,5 ¹⁾
Сәнәгать житештерүе индексы	101,7	101,3	101,5	103,6 ²⁾
Авыл хужалыгы продукциясе	98,6	102,9	104,9	105,0
үсемлекчелек продукциясе	99,4	105,0	108,8	108,3
терлекчелек продукциясе	97,9	101,0	101,4	101,6
Төп капиталта инвестицияләр	106,2	100,0	100,0	100,0 ³⁾
Эшчәнлекнәң "Төзелеш" төре буенча башкарлыгын эшләр куламе	100,1	100,0	100,2	101,1
Торак йортларның гомуми мәйданын сафка керту	100,0	100,2	100,0	100,0
Ваклап сату сәүдәсә әйләнеше	103,8	102,3	87,2	98,0
Жәмәгать туклануы әйләнеше	113,6	103,0	95,9	99,6
Халыкка тулауле хезмәт курсетү	102,7	100,7	100,5	98,7
Чынлыкта (куллану бәяләре индексын исепкә алып) исәпләнгән хезмәт хакы	104,9	101,3	91,3	99,7 ³⁾

¹⁾Бәя.

²⁾Гомуми сәнәгать житештерүе индексы күренешләр буйлап эшчәнлекләр "Файдалы казылмалар ыштару", "Эшкәртү производстволары", "Электр энергиясен, газ һәм сүны житештерү һәм бүлү".

³⁾Гыйнвар-декабрь.

	2013	2014	2015	2016
Population (the end of year)	100,4	100,4	100,4	100,4
Gross Regional Product (In basic prices)	102,4	102,1	100,0	102,5 ¹⁾
Industrial production index	101,7	101,3	101,5	103,6 ²⁾
Agricultural output	98,6	102,9	104,9	105,0
plant-growing	99,4	105,0	108,8	108,3
animal husbandry	97,9	101,0	101,4	101,6
Investments in fixed capital	106,2	100,0	100,0	100,0 ³⁾
Volume of works performed by the kind of activity "Construction"	100,1	100,0	100,2	101,1
Residential houses put in place	100,0	100,2	100,0	100,0
Retail trade turnover	103,8	102,3	87,2	98,0
Turnover of canteen service	113,6	103,0	95,9	99,6
Volume of market services rendered to population	102,7	100,7	100,5	98,7
Real accrued wages of an employee (taking in to account the consumer price index)	104,9	101,3	91,3	99,7 ³⁾

¹⁾Estimate.²⁾Aggregate industrial production index by economic activity "Mining and quarrying", "Manufacturing", "Electricity, gas and water production and supply".³⁾January-december.

В разделе приведены данные о численности, возрастном составе населения, рождаемости, смертности.

Первоисточником получения сведений о населении являются переписи населения. Последняя **Всероссийская перепись населения проведена в 2010 году по состоянию на 14 октября.**

Сведения о рождении, смертих, браках, разводах формируются на основании ежегодной статистической разработки данных, содержащихся в записях актов соответственно о рождении, смерти, заключении и расторжении брака, составляемых органами записи актов гражданского состояния.

Раздел представляет данные о численности и составе рабочей силы, занятых и безработных, полученные по итогам обследований рабочей силы.

Рабочая сила - лица в возрасте 15-72 лет, которые в рассматриваемый период считаются занятыми или безработными.

К занятым в экономике относятся лица, которые в рассматриваемый период выполняли оплачиваемую работу по найму, а также приносящую доход работу не по найму как с привлечением, так и без привлечения наемных работников. В численность занятых включаются лица, которые временно отсутствовали на работе, лица, которые работали в качестве помогающих на семейном предприятии, а также лица, занятые в домашнем хозяйстве производством товаров и услуг для реализации.

К безработным, применительно к стандартам Международной организации труда (МОТ), относятся лица в возрасте 15-72 лет, которые в рассматриваемый период одновременно удовлетворяли следующим критериям:

- не имели работы (доходного занятия);

- занимались поиском работы, т.е. обращались в государственную или коммерческую службу занятости, использовали или помещали объявления в СМИ, Интернет, непосредственно обращались к администрации организации (работодателю), использовали личные связи и т.д., или предпринимали шаги к организации собственного дела;

- были готовы приступить к работе в течение обследуемой недели.

Учащиеся, студенты, пенсионеры и инвалиды учитываются в качестве безработных, если они не имели работы, занимались поиском работы и были готовы приступить к ней.

К безработным, зарегистрированным в государственных учреждениях службы занятости населения, относятся трудоспособные граждане, не имеющие работы и заработка (трудового дохода), проживающие на территории Российской Федерации, зарегистрированные в государственном учреждении службы занятости по месту жительства в целях поиска подходящей работы, ищащие работу и готовые приступить к ней.

Бу бүлектә халык саны, аның яше, түү ңөм үлү түрүндә белешмәләр китерелә.

Халык санын алу халык түрүндә мәғълумат алуның беренче чыганагы булып тора. **Соңғы Бөтөнrossия халык санын алу 2010 елның 14 октябрендә булды.**

Туу, үлү, өйләнешу, аерылышу түрүндагы белешмәләр еллыйк статистика белешмәләрен эшкәрту нигезендә формалаштырыла, алар туу, үлү, өйләнешу ңөм аерылышу түрүндә граждан хәле актларын теркөү органдары тарафыннан тәзелә торган актлардагы язулардан туплана.

Кисәт тапшыра мәғълумат, халык саны ңөм составы эшче көчләр белән шәгыльләнүче ңөм эшсез алынган нәтижәләре буенча, тикшеру барышында халыкның эшче көчләр.

Эшчө көч – йөзләрде яшькә кадәрге 15-72 яшькәчә, алар тикшерелә торган чор дип санала эшләүче яки эшсез.

Иктисац белән шәгыльләнүче затларга карала торган чор эченде ялланыл түләүлө эш башкарған, шулай ук файда күргән затлар керә, шулай ук ялланган ҳезмәткәрләрне жәлеп итеп ңөм жәлеп итмичә керем китерә торган эш белән шәгыльләнүче затлар керә. Эш белән тәэмин итүче затларга вакытлыча эштә булмаган затлар, гаилә предприятиесенә ярдәм итүче буларак эшләгән затлар, шулай ук йорт хужалыгында сату өчен товарлар житештерү ңөм ҳезмәт курсатулар белән шәгыльләнүче затлар керә.

Халыкара ҳезмәт оешмасы (MOT) стандартлары буенча **эшсезләргө** халыкның 15-72 яшьтөгө затлар керә, карала торган чорда алар тубәндәгә категориялә буенча билгеләнә:

- эш (табышлы шәгыле) булмаган;

- эш эзләү белән шәгыльләнгән, ягъни эш белән тәэмин итү буенча дәүләт яисә коммерция ҳезмәтенә мәрәжәгать иткән, матбуғаттагы белдерүүдән файдаланган яисә белдерүү биргән, МАССАКУЛДМ мәғълумат чаралары, Интернет, оешма администрациясенә (эш бирүчегә) турьдан-турь мәрәжәгать иткән, шәхси злемтәләрден файдаланган ңөм башкалар яисә үз эшен оештыру адымнарын ясаган затлар;

- тикшерелә торган атна дәвамында эшкә керешергә өзөр булсалар.

Өшләре булмаган, әгәр эш эзләү белән шәгыльләнсәләр ңөм аңа керешергә өзөр булсалар эшсезләр буларак укучылар, студентлар, пенсионерлар ңөм инвалидлар да исәпкә альна.

Халыкны эш белән тәэмин итү ҳезмәтләренен дәүләт учреждениеларенде эшсезләргө Россия Федерациясе территориясендә яшәүче, эше ңөм ҳезмәт хакы (ҳезмәт кереме) булмаган, яраклы эш эзләү максатларында яшәү урынындағы эш белән тәэмин итү ҳезмәтендә теркәлгән, дәүләт учреждениесенде ҳезмәт халыкны эш эзләүче ңөм аңа керешергә өзөр булган ҳезмәткә сәләтле гражданнар керә.

The section gives data on population size, age composition of population, birth rate, death rate.

Population censuses are primary sources of data related to population. **The latest All-Russia Population Census was conducted in 2010 as of October 14.**

The registration of such events as births, deaths, marriages and divorces are formed on the basis of annual processing of data contained in the records on birth, death, marriages and divorces respectively filed in by civil registrar offices.

The section presents data on the number and composition of the labor force, employed and unemployed, derived on the basis of population employment surveys.

Labour force – persons aged 15-72 years who in the reference period are considered employed or unemployed.

Employed in the economy are persons who in the reference period were involved in paid jobs as well as in income related self-employment either with the participation of hired employees or without any hired employees. The employed comprise persons who are temporarily out of their work, non-paid family workers as well as those in households who engaged in goods and services production for sale.

According to the standards of the International Labour Organisation (ILO), **the unemployed** include the persons at the aged 15-72 years of population who in the period under consideration met the following criteria:

- had no job (gainful occupation);

- were seeking jobs, i.e. applied to the State or commercial employment service, used or placed the announcements in the mass media, the Internet, appealed directly to the administration of the enterprise (to the employer), utilized personal contacts, etc. or tried to organize their own business;

- were ready to start working during the surveyed week.

Pupils, students, pensioners and invalids are referred to the category of the unemployed, if they had no job, have been seeking a job and were ready to start working.

The unemployed registered in state institutions of the employment service are able-bodied citizens who do not have works and earnings (the labour income), living on the territory of the Russian Federation, registered in a public institution employment service at the place of residence in order to seek suitable work, seeking work and ready to start it.

ЧИСЛЕННОСТЬ НАСЕЛЕНИЯ (на 1 января; тыс. человек)

ХАЛЫК САНЫ (1 гыйнварга; мең кеше)

NUMBER OF THE CONSTANT POPULATION

(as of January 1; thousands of people)

	2014	2015	2016	2017
Все население	3838,2	3855,0	3868,7	3885,3
городское	2920,5	2939,7	2956,1	2976,2
сельское	917,7	915,3	912,6	909,1

	2014	2015	2016	2017
Барлық халык	3838,2	3855,0	3868,7	3885,3
шəнəр халкы	2920,5	2939,7	2956,1	2976,2
авыл халкы	917,7	915,3	912,6	909,1

	2014	2015	2016	2017
Total population	3838,2	3855,0	3868,7	3885,3
Urban	2920,5	2939,7	2956,1	2976,2
Rural	917,7	915,3	912,6	909,1

ЕСТЕСТВЕННОЕ ДВИЖЕНИЕ НАСЕЛЕНИЯ

ХАЛЫКНЫҢ ТАБИГЫЙ УЗГӘРЕШЕ

NATURAL CHANGE OF THE POPULATION

	2013	2014	2015	2016
человек				
Родившихся	56458	56480	56598	55592
Умерших	46192	46921	46478	44949
Умерших детей в возрасте до одного года	394	369	343	299
Естественный прирост, убыль (-)	10266	9559	10120	10643
Браки	33574	32535	30571	25777
Разводы	13603	15106 ¹⁾	13450	13450
в расчете на 1000 человек				
Родившихся	14,7	14,7	14,7	14,3
Умерших	12,1	12,2	12,0	11,6
Умерших детей, в возрасте до одного года, на 1000 родившихся	7,0	6,5	6,1	5,4
Естественный прирост, убыль (-)	2,6	2,5	2,7	2,7
Браки	8,8	8,5	7,9	6,6
Разводы	3,6	3,9	3,5	3,5

¹⁾Увеличение числа разводов связано с изменением методологии учета. До 2014г. в отчетность не включались сведения актовых записей, в которых с даты прекращения брака прошло более одного календарного года.

	2013	2014	2015	2016
көшө				
Туучылар саны	56458	56480	56598	55592
Үлүчеләр саны	46192	46921	46478	44949
1 яшкә кадәр үлчө балалар саны	394	369	343	299
Табигый арту, киму (-)	10266	9559	10120	10643
Никахлашучылар саны	33574	32535	30571	25777
Аерлышучылар саны	13603	15106 ¹⁾	13450	13450
1000 көшө исебеннөң				
Туучылар саны	14,7	14,7	14,7	14,3
Үлүчеләр саны	12,1	12,2	12,0	11,6
һәр мән туучыга 1 яшкә кадәр үлчө балалар саны	7,0	6,5	6,1	5,4
Табигый арту, киму (-)	2,6	2,5	2,7	2,7
Никахлашучылар саны	8,8	8,5	7,9	6,6
Аерлышучылар саны	3,6	3,9	3,5	3,5

¹⁾Арткан аерлышучылар саны методика үзгәреше белән бәйланып. 2014 елга кадәр отчетларга язма актлары күшүлмаган, кая аерлышу саныннан артык бер календарь елни үткән.

	2013	2014	2015	2016
people				
Births	56458	56480	56598	55592
Deaths	46192	46921	46478	44949
The dead children aged up to one year	394	369	343	299
Natural increase, decrease (-)	10266	9559	10120	10643
Marriages	33574	32535	30571	25777
Divorces	13603	15106 ¹⁾	13450	13450
per 1000 people				
Births	14,7	14,7	14,7	14,3
Deaths	12,1	12,2	12,0	11,6
The dead children under the age of one year per 1000 live births	7,0	6,5	6,1	5,4
Natural increase, decrease (-)	2,6	2,5	2,7	2,7
Marriages	8,8	8,5	7,9	6,6
Divorces	3,6	3,9	3,5	3,5

¹⁾The increase in the number of divorces due to the change in accounting methodology. Until 2014, in statements do not include information the documentary records in which the date of termination of the marriage has been more than one calendar year.

**НАЦИОНАЛЬНЫЙ СОСТАВ И СТРУКТУРА НАСЕЛЕНИЯ
(по данным Всероссийской переписи населения 2010 г.)**

**ХАЛЫКНЫҢ МИЛЛИ СОСТАВЫ ҢӨМ СТРУКТУРАСЫ
(2010 елда халык санын исәпкә алу бөтенрәсия мәгълүматлары буенча)**

**NATIONAL COMPOSITION AND STRUCTURE OF THE POPULATION
(according to the 2010 All-Union Census)**

	Человек	В процентах к итогу
Всего	3786488	-
Из них указали национальную принадлежность	3780436	100,0
Татары	2012571	53,2
Русские	1501369	39,7
Чуваши	116252	3,1
Удмурты	23454	0,6
Мордва	19156	0,5
Марийцы	18848	0,5
Украинцы	18241	0,5
Башкиры	13726	0,4
Азербайджанцы	9527	0,3
Узбеки	8881	0,2
Армяне	5987	0,2
Таджики	5859	0,2
Другие национальности	26565	0,6

	Кеше	Йомгакка карата процентларда
Барлығы	3786488	-
Милләтен билгеләделәр	3780436	100,0
Татарлар	2012571	53,2
Руслар	1501369	39,7
Чувашлар	116252	3,1
Удмурлар	23454	0,6
Мордва	19156	0,5
Марилар	18848	0,5
Украиннәр	18241	0,5
Башкортлар	13726	0,4
Азәрбайжаннәр	9527	0,3
Үзбәкләр	8881	0,2
Әрмәннәр	5987	0,2
Тажиклар	5859	0,2
Башка халыклар	26565	0,6

	People	As a percent of the total
In all	3786488	-
Pointed national identity	3780436	100,0
Tatars	2012571	53,2
Russians	1501369	39,7
Chuvash	116252	3,1
Udmurts	23454	0,6
Mordvinians	19156	0,5
Maris	18848	0,5
Ukrainians	18241	0,5
Bashkirs	13726	0,4
Azeris	9527	0,3
Uzbek	8881	0,2
Armenian	5987	0,2
Tajik	5859	0,2
Other nationalities	26565	0,6

ЗАНЯТОСТЬ И БЕЗРАБОТИЦА (в процентах)

ЭШ БЕЛӘН ТӘЭМИН ИТЕЛҮ һӘМ ЭШСЕЗЛЕК (процентларда)

EMPLOYMENT AND UNEMPLOYMENT (in percents)

	2013	2014	2015	2016
Уровень участия в рабочей силе (в % к численности населения в возрасте 15-72 лет) ¹⁾	70,1	70,9	71,3	71,4
Уровень занятости (в % к численности населения в возрасте 15-72 лет) ¹⁾	67,3	68,1	68,5	68,7
Уровень безработицы (по методологии МОТ; в % к численности рабочей силы) ¹⁾	4,0	3,9	4,0	3,8
Уровень регистрируемой безработицы (в % к численности рабочей силы) ²⁾	0,9	0,7	0,8	0,7

¹⁾ По данным выборочного обследования рабочей силы; в среднем за год.²⁾ По данным Министерства труда, занятости и социальной защиты Республики Татарстан; на конец года.

	2013	2014	2015	2016
Дәрәҗәсе катнашу эшче көчләр (процентларда халык саны яшькә кадәрге 15-72 яшькәчә) ¹⁾	70,1	70,9	71,3	71,4
Эш белән тәэмин итү дәрәҗәсе (процентларда халык саны яшькә кадәрге 15-72 яшькәчә) ¹⁾	67,3	68,1	68,5	68,7
Эшсезлек дәрәҗәсе (МОТ методологиясе буенча; эшче көчләрнен саны, процентларда) ¹⁾	4,0	3,9	4,0	3,8
Эшсезлек дәрәҗәсе (эшче көчләрнен саны, процентларда) ²⁾	0,9	0,7	0,8	0,7

¹⁾ Эшче көчләр сайланма тикшерү мәгълүматлары; уртача еллык нәтиҗәләр.²⁾ Татарстан Республикасы Хезмәт, халыкны эш белән тәэмин итү һәм социаль яклай министрлигы
белешмәләре буенча; ел ахырына.

	2013	2014	2015	2016
The level of participation in the labour force (percent of population in age 15-72 years old) ¹⁾	70,1	70,9	71,3	71,4
The employment rate (percent of population in age 15-72 years old) ¹⁾	67,3	68,1	68,5	68,7
the unemployment rate (on methodology of the ILO; percent of workforce) ¹⁾	4,0	3,9	4,0	3,8
The level of registered unemployment (percent of workforce) ²⁾	0,9	0,7	0,8	0,7

¹⁾ According to results of the Sample survey on the workforce; on the average for a year.²⁾ According to the data of Ministry of Labour employment and Social protection of the Republic of Tatarstan; as
of the end of the year.

Раздел содержит информацию о среднедушевых денежных доходах, среднемесячной номинальной заработной плате, среднем размере назначенной месячной пенсии.

Среднедушевые денежные доходы (в месяц) исчисляются делением годового объема денежных доходов на 12 и на среднегодовую численность населения.

Среднемесячная номинальная начисленная заработная плата исчисляется делением фонда начисленной заработной платы работников на среднесписочную численность работников и на количество месяцев в периоде. Пособия, получаемые работниками из государственных социальных внебюджетных фондов, не включаются в фонд заработной платы и среднемесячную заработную плату.

Средний размер назначенных месячных пенсий определяется делением общей суммы назначенных месячных пенсий на численность пенсионеров, состоящих на учете в системе Пенсионного фонда Российской Федерации.

К пенсионерам относятся лица, реализовавшие право на получение пенсии в соответствии с законодательством Российской Федерации и межгосударственными соглашениями, постоянно проживающие в Российской Федерации.

Раздел представляет данные об уровне образования населения, о государственных (муниципальных) и негосударственных образовательных организациях: дошкольных, профессиональных и организациях высшего образования. С 2013/2014 учебного года по профессиональным образовательным организациям, осуществляющим образовательную деятельность по программам подготовки специалистов среднего звена и по образовательным организациям высшего образования - информация представлена по данным Министерства образования и науки Российской Федерации.

В разделе приведены данные о сети и кадрах медицинских организаций.

В общую численность врачей включаются все врачи с высшим медицинским образованием, занятые в лечебных, санитарных организациях, учреждениях социального обеспечения населения, научно-исследовательских институтах, учреждениях, занятых подготовкой кадров, в аппарате органов управления здравоохранением и др.

В общую численность среднего медицинского персонала включаются все лица со средним медицинским образованием, занятые в лечебных, санитарных организациях, учреждениях социального обеспечения населения, дошкольных учреждениях, общеобразовательных учреждениях, домах ребенка и др.

В больничных организациях учету подлежат койки, оборудованные необходимым инвентарем.

Раздел представляет данные о библиотеках, театрах, музеях.

Бүлктә җан башына акчалата көремнәр, уртача айлык номиналь хезмәт хакы, уртача айлык билгеләнгән пенсия түрында мәгълумат бирелә.

Жан башына акчалата көремнәр (бер айга) – еллык акчалата көремнәр куләмен 12 гә ńäm урта еллык халык санына булеп исәпләнә.

Уртача айлык номиналь исәпләнгән хезмәт хакы – хезмәткәрләрнең исәпләнгән хезмәт хакы фондын хезмәткәрләрнең уртача исемлектәге санына, чордагы айлар санына буlep исәпләнелә. Бюджеттан тыш дәүләт социаль фондларыннан хезмәткәрләрнең пособиеләре хезмәт хакы фондына ńäm уртача хезмәт хакына көртөлмә.

Билгеләнгән айлык пенсияләрнең уртача куләме билгеләнгән айлык пенсияләрнең гомуми суммасын пенсионерлар санына буlep билгеләнә. Пенсия фонда Россия Федерацияләр торган барлауда.

Пенсионерларга Россия Федерациясе законнары ńäm халықара килешуләр нигезендә пенсия алу хокукун гамәлгә ашыручи, Россия Федерациясендә дайими яшәүче затлар керә.

Бу бүлктә халыкның белем дәрәжәсө түрында, дәүләт (муниципаль) ńäm дәүләткә карамаган мәгариф оешмалары: башлангыч, урта ńäm югары ńөнәри белем бирү оешмалары түрында белешмәләр бирелә. 2013/2014 уку ел профессиональ белем бирүче оешмалар буйлап, утәгән белем бирүче эшчәнлек программалар буйлап хәзәрләнүнәр белгечләрне урта бүйн ńäm белем бирүче оешмалар буйлап югары мәгарифлар - мәгълумат бирелгән Министрләр буйлап мәгарифлар ńäm фәннәр Россия Федерациясе.

Бүлктә медицина оешмалары чөлтәре ńäm кадрлары түрында белешмәләр кителрелә.

Табибларның гомуми санына дәвалау, санитария оешмаларында, халыкны социаль тәэмин иту учреждениеларнда, фәнни-тишшеренү институтларында, кадрларны өзөрләү белән шөгүльләнүче учреждениеләрдә, сәламәтлек саклау идарәсе органнары аппаратында н.б. эшләүче югары медицина белеме булган барлык табиблар керә.

Үртә медицина персоналның гомуми санына дәвалау, санитария оешмаларында, халыкны социаль тәзедин иту учреждениеләрендә, мәктәпкәчә учреждениеләрдә, гомуми белем бирү учреждениеләрендә, балалар йортларында н.б. зшләүче урта медицина белеме булган барлық затлар көртеле.

Хастаханә учреждениеләрендә тиешле инвентарь белән жиңазланган ятаклар исәтә алынырга тиеш.

Бүлектә китапханәләр, театрлар, музейлар турында белешмәләр бирелә.

This section contains information on the average per capita money incomes. Average monthly nominal (accrued) wages, average size of fixed monthly pensions.

Per capita average money income (per month) is calculated by dividing the total sum of annual money incomes by 12 and by the average annual population size.

Average monthly nominal accrued wages are compiled by dividing accrued wages fund of the employees by average annual payroll number of employees and a number of months in the period.

Benefits granted to the employed from the state social extra-budget funds are not included in the wages and salaries fund and in average wages and salaries.

The average size of fixed monthly pensions is determined by dividing the total sum of the accrued pensions by the number of pensioners.

Pensioners are the persons who realized their right to get pensions in accordance with the legislation of the Russian Federation and are residents of the Russian Federation, consist in the Pension Fund of the Russian Federation.

This section represents data related to educational level of population, to public (municipal) and non-public education establishments: primary schools, secondary vocational and higher professional (vocational) education. 2013/2014 school year in professional educational organizations engaged in educational activities on training mid-level specialists and educational institutions of higher education - information is presented according to the Ministry of Education and Science of the Russian Federation.

The section contains data on the network and personnel of the medical institutions.

The total number of medical doctors includes all medical doctors with the higher medical education engaged in the treatment and sanitary organizations, social security institutions, research institutes, personnel training institutions, in public health management bodies and others.

The total number of medium-level medical (nurses) personnel includes all the persons with the secondary medical education, who are engaged in medical treatment and sanitary organizations, social security institutions, pre-school institutions, secondary general schools, children's homes and etc.

Subject to be recorded in the hospitals are the beds equipped with the required appliances and ready to receive patients.

This section contains data related to the public libraries, theatres, museums.

**ОСНОВНЫЕ ПОКАЗАТЕЛИ УРОВНЯ ЖИЗНИ НАСЕЛЕНИЯ (рублей)
ХАЛЫКНЫҢ ТОРМЫШ ДӘРӘЖӘСЕ БҮЕНЧА ТӨП КУРСӘТКЕЧЛӘР (сум)
BASIC INDICATORS OF THE STANDARD OF LIVING (of rubles)**

	2013	2014	2015	2016
Среднедушевые денежные доходы населения в среднем за месяц	26161,2	29829,7	32155,5	32812,9
Среднемесячная заработная плата	26034,5	28293,6	29147,1	30409,8 ¹⁾
Средний размер назначенной месячной пенсии	9586,0	10414,6	11593,7	16963,3 ²⁾

¹⁾Данные за январь-декабрь.

²⁾По состоянию на 1 января 2017г. с учетом единовременной денежной выплаты, произведенной в январе 2017 г. в соответствии с Федеральным законом от 22 ноября 2016г. № 385-ФЗ в размере 5 тысяч рублей. По оперативным данным Пенсионного фонда Российской Федерации.

	2013	2014	2015	2016
Жан башына уртача айлық керем	26161,2	29829,7	32155,5	32812,9
Уртача айлық хезмәт хакы	26034,5	28293,6	29147,1	30409,8 ¹⁾
Билгеләнгән айлық пенсиянең уртача күләме	9586,0	10414,6	11593,7	16963,3 ²⁾

¹⁾ Гыйнвар-декабрь.

²⁾ 2017 нче елның гыйнваренде, бер мәртәбә акчалата 5 мен сум күләмендә туләүне, 22 нче ноябрендәге 2016 нче елның 385 номерлы Федераль закон нығезендә, исәпкә алышы 1 нче гыйнварына 2017г. Россия Федерациясе Пенсия фонды оператив мәғълumatлар буенча.

	2013	2014	2015	2016
Average per capita money incomes of population, average monthly	26161,2	29829,7	32155,5	32812,9
Average monthly wage	26034,5	28293,6	29147,1	30409,8 ¹⁾
Average amount of fixed monthly pension	9586,0	10414,6	11593,7	16963,3 ²⁾

¹⁾ January-december.

²⁾ As of 1 January 2017 taking into account the one-off payment made in January 2017 according with the Federal law of 22 November 2016 №. 385-FZ in the amount of 5 thousand rubles. According to operational data of the Pension fund of the Russian Federation.

ОБРАЗОВАТЕЛЬНЫЕ ОРГАНИЗАЦИИ И ЧИСЛЕННОСТЬ ОБУЧАЮЩИХСЯ
ГОМУМИ БЕЛЕМ БИРУ ОЕШМАЛАРЫ ҢӘМ УКУЧЫ САНЫ
EDUCATIONAL INSTITUTIONS AND NUMBER OF STUDENTS

	2013/14	2014/15	2015/16	2016/17
Число дошкольных образовательных организаций	1958	2029	2055	2049
в них воспитанников, тыс. человек	194,0	203,3	211,8	217,4
Число государственных образовательных организаций высшего образования (включая филиалы, на начало учебного года)	47	40	38	32
в них студентов, тыс. человек	138,8	131,6	124,2	122,4
Число частных образовательных организаций высшего образования (на начало учебного года)	33	30	22	16
в них студентов, тыс. человек	43,0	38,5	39,0	30,7

	2016/17
Число государственных профессиональных образовательных организаций (включая филиалы, на начало учебного года), единиц	96
Численность студентов обучающихся в них по программам подготовки:	
квалифицированных рабочих, служащих, тыс.человек	14,1
специалистов среднего звена, тыс.человек	61,2
Число частных профессиональных образовательных организаций (включая филиалы, на начало учебного года), единиц	9
Численность студентов обучающихся в них по программам подготовки:	
квалифицированных рабочих, служащих, тыс.человек	0,1
специалистов среднего звена, тыс.человек	10,5

	2013/14	2014/15	2015/16	2016/17
Мәктәпкәчә белем бирүче оешмалары саны	1958	2029	2055	2049
андагы балалар саны, мен кеше	194,0	203,3	211,8	217,1
Дәүләт белем бирүче югары мәгарифлар оешмалары саны (филиалларны да кертеп; уку елы башына)	47	40	38	32
анды укучы студентлар, мен кеше	138,8	131,6	124,2	122,4
Дәүләт карамагында булмаган югары мәгарифлар оешмалары саны (уку елы башына)	33	30	22	16
анды укучы студентлар, мен кеше	43,0	38,5	39,0	30,7

	2016/17
Дәүләт һөнәри белем бирү оешмалары саны (филиалларны да кертеп; уку елы башына), берәмлек	96
Әзерләнү программалары буенча укучы студентлар саны:	
квалификацияле эшчеләр, хезмәткәрләр, мен кеше	14,1
урта звено белгечләр, мен кеше	61,2
Дәүләт карамагында булмаган профессиональ белем бирү оешмалары саны (филиалларны да кертеп; уку елы башына), берәмлек	9
Әзерләнү программалары буенча укучы студентлар саны:	
квалификацияле эшчеләр, хезмәткәрләр, мен кеше	0,1
урта звено белгечләр, мен кеше	10,5

	2013/14	2014/15	2015/16	2016/17
The number of pre-school institutions	1958	2029	2055	2049
number of children in these organizations, in thousands	194,0	203,3	211,8	217,1
The number of public educational establishments of higher education (including branches; at the beginning of the academic year)	47	40	38	32
number of students, thousands of people	138,8	131,6	124,2	122,4
The number of non-public educational establishments of higher education (at the beginning of the academic year)	33	30	22	16
number of students, thousands of people	43,0	38,5	39,0	30,7

	2016/17
Number of the state professional educational organizations (including constituents, at the beginning of academic year), units	96
The number of students studying there according to the training program:	
skilled worker, office employee, thousand People	14,1
mid-ranking expert, one thousand people	61,2
Number of the private professional educational organizations (including constituents, at the beginning of academic year), units	9
The number of students studying there according to the training program:	
skilled worker, office employee, thousand People	0,1
mid-ranking expert, one thousand people	10,5

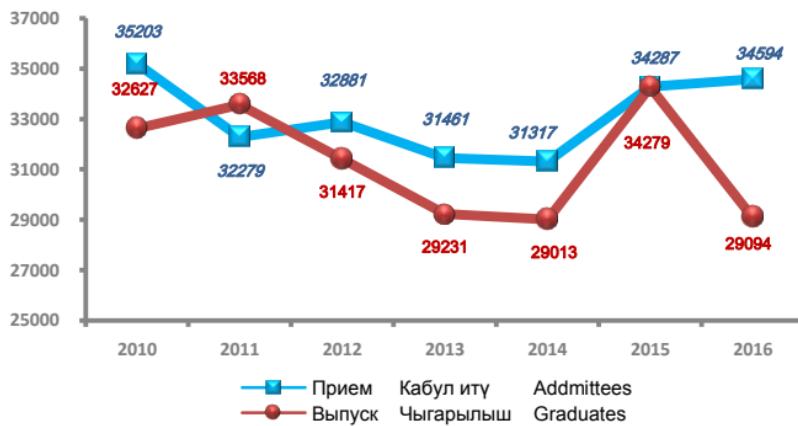
ПРИЕМ НА ОБУЧЕНИЕ ПО ПРОГРАММАМ ВЫСШЕГО ОБРАЗОВАНИЯ
ВЫПУСК СПЕЦИАЛИСТОВ С ВЫСШИМ ОБРАЗОВАНИЕМ

ЮГАРЫ ДӘҮЛӘТ МӘГАРИФЛАР ОЕШМАЛАРЫНА КАБУЛ ИТУ ҢӘМ
ЧЫГАРЫЛЫШ

ADMISSION TO STUDY IN HIGHER EDUCATION PROGRAMS
GRADUATION OF SPECIALISTS WITH HIGHER EDUCATION

Государственные и муниципальные образовательные организации
высшего образования, человек

Югры дәүләт һәм муниципаль мәгарифлар оешмалары, кеше
State and municipal educational organizations higher education, of people

ОБЩЕДОСТУПНЫЕ БИБЛИОТЕКИ (на конец года)

МАССАКУЛӘМ КИТАПХАНӘЛӘР (ел ахырына)

PUBLIC LIBRARIES (at the end of the year)

	2013	2014	2015	2016
Число библиотек	1563	1558	1530	1518
Библиотечный фонд, тыс. экз.	23764,5	23809,7	23497,3	23336,2
	2013	2014	2015	2016
Китапханәләр саны	1563	1558	1530	1518
Китапханә фонды, мең данә	23764,5	23809,7	23497,3	23336,2
	2013	2014	2015	2016
Number of Libraries	1563	1558	1530	1518
Library stock, thousands of copies	23764,5	23809,7	23497,3	23336,2

МУЗЕИ (на конец года)

МУЗЕЙЛАР (ел ахырына)

MUSEUMS (at the end of the year)

	2013	2014	2015	2016
Число музеев (включая филиалы)	100	103	100	101
Число посещений, тыс.	2984,0	3525,5	4438,9	5783,0
	2013	2014	2015	2016
Музейлар саны (филиалларны да кертеп)	100	103	100	101
Йөреш саны, мең	2984,0	3525,5	4438,9	5783,0
	2013	2014	2015	2016
Number of museums (including branches)	100	103	100	101
Number of visitors, in thousands	2984,0	3525,5	4438,9	5783,0

ПРОФЕССИОНАЛЬНЫЕ ТЕАТРЫ (на конец года)

ПРОФЕССИОНАЛЬ ТЕАТРЛАР (ел ахырына)

PROFESSIONAL THEATERS (at the end of the year)

	2013	2014	2015	2016
Число театров	19	19	20	20
Число посещений, тыс.	1041,1	1050,1	1112,2	1258,5
	2013	2014	2015	2016
Театрлар саны	19	19	20	20
Йөреш саны, мең	1041,1	1050,1	1112,2	1258,5
	2013	2014	2015	2016
Number of theaters	19	19	20	20
Number of visitors, in thousands	1041,1	1050,1	1112,2	1258,5

ОСНОВНЫЕ ПОКАЗАТЕЛИ ЗДРАВООХРАНЕНИЯ (на конец года)
СӘЛАМӘТЛЕК САКЛАУ БҮЕНЧА ТӨП КҮРСӘТКЕЧЛӘР (ел ахырына)
BASIC INDICATORS OF HEALTH SERVICE (at the end of the year)

	2013	2014	2015	2016 ¹⁾
Численность врачей всех специальностей:				
всего, тыс. человек	15,9	16,2	15,7	15,6
на 10000 населения, человек	41	42	41	40
Численность среднего медицинского персонала:				
всего, тыс. человек	41,0	41,0	43,3	43,4
на 10000 населения, человек	107	106	112	112
Число коек в медицинских организациях, оказывающих помощь в стационарных условиях ²⁾ :				
всего, тыс. шт.	27,5	25,4	25,4	25,3
на 10000 населения, шт.	72	66	66	65

¹⁾ Предварительные данные.

²⁾ Без учета коек дневного пребывания в стационаре.

	2013	2014	2015	2016 ¹⁾
Барлық белгечлеклердәге табиблар саны:				
барлығы, мен	15,9	16,2	15,7	15,6
10000 кешегә	41	42	41	40
Урта медицина персоналы саны:				
барлығы, мен	41,0	41,0	43,3	43,4
10000 кешегә	107	106	112	112
Саны ятакка медицина оешмаларында, ярдәм күрсәтүче стационар шартларда ²⁾ :				
барлығы, мен	27,5	25,4	25,4	25,3
10000 кешегә	72	66	66	65

¹⁾ Алдан эшләнгән мәғълүмәт.

²⁾ Стационарларданда көндөзгө урыннарны хисапка алмаска.

	2013	2014	2015	2016 ¹⁾
Number of doctors (of all specialties)				
total, thousands of people	15,9	16,2	15,7	15,6
per 10000 people	41	42	41	40
Number of nurses:				
total, thousands of people	41,0	41,0	43,3	43,4
per 10000 people	107	106	112	112
Number of beds in health care organizations that provide assistance in stationary conditions ²⁾ :				
total number, thousands of people	27,5	25,4	25,4	25,3
per 10000 people	72	66	66	65

¹⁾ Preliminary data.

²⁾ Do not including day hospital stay beds.

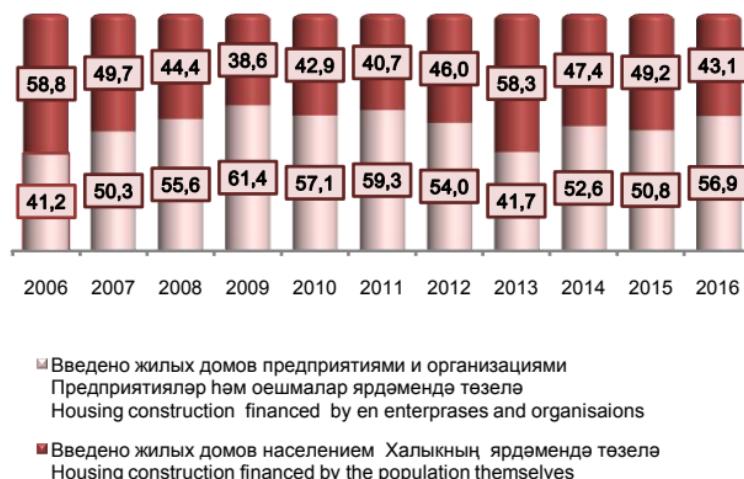

ЖИЛИЩНОЕ СТРОИТЕЛЬСТВО ТОРАК ТӨЗЕЛЕШЕ HOUSING CONSTRUCTION

СТРУКТУРА ЖИЛИЩНОГО СТРОИТЕЛЬСТВА (в процентах к итогу)

ТӨЗЕЛЕШ ТОРАК БИНАЛАРНЫҢ СТРУКТУРАСЫ
 (йомгакка карата процентларда)

STRUCTURE OF CONSTRUCTION HOUSING
 (as a percent of the total)

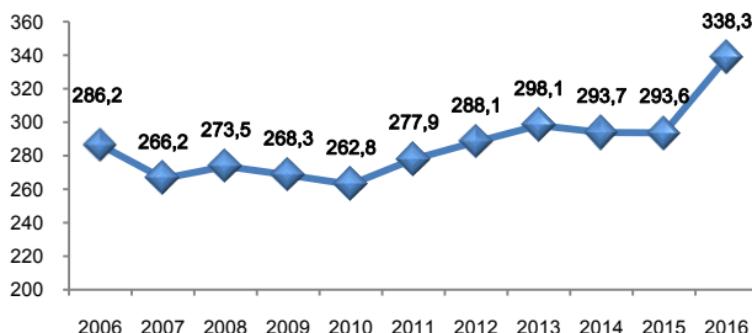

ЭКОЛОГИЯ ЭКОЛОГИЯ ECOLOGY

ВЫБРОСЫ ЗАГРЯЗНЯЮЩИХ ВЕЩЕСТВ В АТМОСФЕРУ ОТ СТАЦИОНАРНЫХ ИСТОЧНИКОВ (тыс. тонн)

СТАЦИОНАР ЧЫГАНАКЛАРДАН АТМОСФЕРАГА
 ЗАРАРЛЫ МАТДӘЛӨРНЕҢ ЧЫГАРЫЛУЫ (мән тонна)

EMISSIONS OF POLLUTIONS IN THE ATMOSPHERE
 FROM STATIONARY SOURCES (thousands of tons)

В данном разделе публикуются важнейшие показатели системы региональных счетов Республики Татарстан.

В регионах России рассчитывается показатель «Валовой региональный продукт (валовая добавленная стоимость региона)», характеризующий результат производства товаров и услуг в соответствии с общими методологическими подходами СНС. Так же как ВВП на федеральном уровне, валовой региональный продукт на региональном уровне получается как разница между выпуском и промежуточным потреблением.

Бу булектә Татарстан Республикасының региональ исәп системасының ин мәним курсаткеләре чылбырыла.

Россия тәбәкләрендә «Тулай региональ продукт» курсаткече исәпләнә (региональ тулай бәягә ёстәлгән кыйммәт). Бу курсаткече товарлар житештерү нәм хезмәт курсату нәтижәләрен Милли Счётлар Системасы методологиясенә туры китереп чылбырыла. Федераль дәрәҗәдә энче тулай продукт исәпләнгән кебек, тулай региональ продукт тәбәк дәрәҗәсендә житештерү нәм арадагы куллану аермасы буларак санап чыгарыла.

The major indicators of the System of Regional Accounts of the Republic of Tatarstan.

In the regions of Russia is calculated indicator «gross regional product (gross value added)» characterizing the result of the production of goods and services in accordance with the general methodological approaches of the SNA. As well as GDP at the federal level, the gross regional product at the regional level is obtained as the difference between output and intermediate consumption.

ДИНАМИКА ВАЛОВОГО РЕГИОНАЛЬНОГО ПРОДУКТА

ТУЛАЕМ РЕГИОНАЛЬ ПРОДУКТ ДИНАМИКАСЫ

THE DYNAMICS OF GROSS REGIONAL PRODUCT

	2013	2014	2015	2016 ¹⁾
Валовой региональный продукт в основных ценах, млн. рублей	1551472,1	1661413,8	1833214,5	1944082,6
на душу населения, рублей	405069,9	431913,8	474694,5	501441,1
Индекс физического объема ВРП, в процентах к предыдущему году	102,4	102,1	100,0	102,5

¹⁾ Оценка.

	2013	2014	2015	2016 ¹⁾
Тулаем региональ продукт ¹⁾ төп бәяләрдә, млн. сум	1551472,1	1661413,8	1833214,5	1944082,6
жан башына уртача, сум	405069,9	431913,8	474694,5	501441,1
Физик күләм индекс ТРП, узган елга карата процентларда	102,4	102,1	100,0	102,5

¹⁾ Бәя.

	2013	2014	2015	2016 ¹⁾
Gross Regional Product ¹⁾ in basic prices, of mln. of rubles	1551472,1	1661413,8	1833214,5	1944082,6
as per capita, of rubles	405069,9	431913,8	474694,5	501441,1
The index of physical volume of GRP, as a percent of the previous year	102,4	102,1	100,0	102,5

¹⁾ Estimate.

В разделе приводится информация, характеризующая динамику производства по разделам ОКВЭД - 2007 "Добыча полезных ископаемых", "Обрабатывающие производства", "Производство и распределение электроэнергии, газа и воды" и их подразделам, структуру отгруженной продукции (работ, услуг) по видам экономической деятельности.

Объем отгруженных товаров собственного производства, выполненных работ и услуг собственными силами - стоимость отгруженных или отпущенных в порядке продажи, а также прямого обмена (по договору мены) всех товаров собственного производства, работ и услуг, выполненных (оказанных) собственными силами.

Объем отгруженных товаров представляет собой стоимость тех товаров, которые произведены данным юридическим лицом и фактически отгружены (переданы) в отчетном периоде на сторону (другим юридическим и физическим лицам), включая товары, сданные по акту заказчику на месте, независимо от того, поступили деньги на счет продавца или нет.

Индекс производства - относительный показатель, характеризующий изменение масштабов производства в сравниваемых периодах. Различают индивидуальные и сводные индексы производства. Индивидуальные индексы отражают изменение выпуска одного продукта и исчисляются как отношение объемов производства данного вида продукта в натурально-вещественном выражении в сравниваемых периодах. Сводный индекс производства характеризует совокупные изменения всех видов продукции и отражает изменение создаваемой в процессе производства стоимости в результате изменения только физического объема производимой продукции. Для исчисления сводного индекса производства индивидуальные индексы по конкретным видам продукции поэтапно агрегируются в индексы по видам деятельности, подгруппам, группам, подклассам, классам, подразделам и разделам. Индекс промышленного производства - агрегированный индекс производства по видам деятельности "Добыча полезных ископаемых", "Обрабатывающие производства", "Производство и распределение электроэнергии, газа и воды".

Бүлктә "Файдалы казылмалар чыгару", "Эшкәрту производстволары", "Электр энергиясен, газ һәм сүны житештерү һәм булу" бүлекләре һәм аларның бүлекчәләре буенча житештерү усешен икътисад эшчәнлеге төрләре буенча жибәрелгән продукция (башкарылган эшләр, курсателгән хезмәтләр) структурасын, аерым төр продукцияне чыгару буенча оешмаларның житештерү күәтеннән файдалану.

Үзе житештергән жибәрелгән товарлар, башкарылган эшләр һәм үз кече белән курсателгән хезмәтләр күләме - сату тәртибендә, шулай ук турьдан-турь алмашу (алмашу шартналас буенча) нигезендә жибәрелгән яиса курсателгән, узәндә житештерелгән барлык товарлар, үз кечләре белән башкарылган эшләр һәм курсателгән хезмәтләр хакы.

Жибәрелгән товарлар күләме әлеге юридик зат тарафыннан житештерелгән һәм хисап чорында бер якка (башка юридик һәм физик затларга) фактта жибәрелгән (тапшырылган) товарлар, шул исептән сатучы счетына акчаларның керү-көрмәвәнә карамастан, урында заказчы акты буенча тапшырылган товарлар хакын тәшкил итә.

Житештерү индексы - чагыштырыла торган чорларда житештерү масштабларының үзгәрешен тасвирлаучы чагыштырма курсаткеч. Житештерүнен индивидуаль һәм жыелма индексләре була. Индивидуаль индексләр бер продукт чыгаруның үзгәруен чагылдыра һәм чагыштырыла торган чорларда әлеге төр продуктның натураль-әйберләтә чагыштышында житештерү күләмнәре нисбәтә буларак исәпләнә. Житештерен жыелма индексы барлык төр продукциянен жыелма үзгәрешен тасвирлык һәм житештерелгән продукциянен бары тик физик күләмен үзгәртү нәтиҗәсендә житештерү барышында барлыкка килә торган бәясенен үзгәруен чагылдыра. Житештерен жыелма индексин исәпләу өчен индивидуаль индексләр продукциянен конкрет төрлөре буенча этаплап курсатела, эшчәнлек төрләре буенча, төркемчәләр буенча индексларга булено.

This section of handbook represents information highlighting changes in production by division of OKVED - 2007 "Mining and quarrying", "Manufacturing", "Electricity, gas and water production and supply" and their subsections, structure of produce (works, service) shipped by kinds of economic activities.

Volume of own production (works, service) shipped is the value of own production of all goods, works performed and service rendered shipped or sold or exchanged directly (according to the agreement of barter).

Volume of goods shipped is the value of the goods produced by a legal entity and actually shipped outside in the reference period (to other legal entities or individuals), including goods handed with official documents to the customer on the spot irrespectively either money transfer were received on the account of seller or not.

The index of production is a relative indicator characterising changes in the production output over comparable periods. There are individual and aggregate indices of industrial production. The individual index reflects changes of one product output and is calculated as a ratio of production volume of this type of product in quantity terms in the comparable periods. The aggregate index of production characterises integrated changes in production of all types goods and products and reflects changes of the value generated in the process of production as a result of only quantitative changes of physical volume of production. To compute the aggregate index of industrial production, individual indices for definite types of production are aggregated stage by stage into indices of kinds of economic activities, subgroups, groups, subclasses and classes, subsections and sections. Index of industrial production is aggregated index by kinds of activities "Mining and quarrying", "Manufacturing", "Electricity, gas and water production and supply".

ОСНОВНЫЕ ПОКАЗАТЕЛИ ПРОМЫШЛЕННОГО ПРОИЗВОДСТВА

СӘНӘГАТЬНЕҢ ТӨЛ КҮРСӘТКЕЧЛӘРЕ

BASIC INDUSTRIAL INDICATORS

	2013	2014	2015	2016
Объем отгруженных товаров собственного производства, выполненных работ и услуг собственными силами, млн. рублей	1549156,2	1678591,1	1868886,6	1966484,8
Индекс промышленного производства, в процентах к предыдущему году ¹⁾	101,7	101,3	101,5	103,6
Численность работников на промышленных предприятиях (в среднем за год), тыс. человек	347	350	348	342

¹⁾ Агрегированный индекс производства по видам экономической деятельности «Добыча полезных ископаемых», «Обрабатывающие производства», «Производство и распределение электроэнергии, газа и воды».

	2013	2014	2015	2016
Үзәндә житештерелгән жибәрелгән товарлар, үз көчләре белән башкарылган эшләр, хезмәт курсатуләр күләме, млн. сум	1549156,2	1678591,1	1868886,6	1966484,8
Сәнәгать житештереү индексы, угзан елга карата процентларда ¹⁾	101,7	101,3	101,5	103,6
Сәнәгать предприятиеләрендә эшләүчеләр саны (уртacha бер елга), мең кеше	347	350	348	342

¹⁾ Гомуми санагат житештереү индексы куренешләр буйлап эшчәнлекләр "Файдалы казылмалар чыгары", "Эшкәрту производстволары", "Электр энергиясен, газ һәм сүны житештерү һәм булы".

	2013	2014	2015	2016
Shipment of goods (works, services), in millions of rubles	1549156,2	1678591,1	1868886,6	1966484,8
Industrial production index, percentage to the previous year ¹⁾	101,7	101,3	101,5	103,6
Number of workers on industrial enterprises (average for a year), thousands of people	347	350	348	342

¹⁾ Aggregate industrial production index by economic activity "Mining and quarrying", "Manufacturing", "Electricity, gas and water production and supply".

**ИНДЕКСЫ ПРОМЫШЛЕННОГО ПРОИЗВОДСТВА
ПО ОТДЕЛЬНЫМ ВИДАМ ЭКОНОМИЧЕСКОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ
(в % к предыдущему году)**

**ИКТІСАДЫЙ ЭШЧӘНЛЕКНЕҢ АЕРЫМ ТӨРЛӘРЕ БУЕНЧА СӘНӘГАТЬ
ЖИТЕШТЕРҮЕ ИНДЕКСЛАРЫ** (узган елга карата процентларда)

**PRODUCTION INDEX BY SELECTED KINDS OF ECONOMIC ACTIVITIES,
(percentage of previous year)**

	2013	2014	2015	2016
Индекс промышленного производства ¹⁾ по видам деятельности «Добыча полезных ископаемых», «Обрабатывающие производства», «Производство и распределение электроэнергии, газа и воды»	101,7	101,3	101,5	103,6
по видам деятельности:				
Добыча полезных ископаемых	100,5	100,7	102,7	104,3
Обрабатывающие производства	103,3	101,9	101,1	102,9
Производство и распределение электроэнергии газа и воды	94,9	100,2	97,2	105,8

¹⁾ Агрегированный индекс производства по видам экономической деятельности «Добыча полезных ископаемых», «Обрабатывающие производства», «Производство и распределение электроэнергии, газа и воды».

	2013	2014	2015	2016
Сәнәгать житештерүе индексы күренешләр бүйләп эшчәнлекләр "Файдалы казылмалар чыгару", "Эшкәрту производстволары", "Электр энергиясен, газ һәм сүны житештерү һәм булу"	101,7	101,3	101,5	103,6
күренешләр бүйләп эшчәнлекләр:				
Файдалы казылмалар чыгару	100,5	100,7	102,7	104,3
Эшкәрту производстволары	103,3	101,9	101,1	102,9
Электр энергиясен, газны һәм сүны житештерү һәм булу	94,9	100,2	97,2	105,8

¹⁾ Гомуми сәнәгать житештерүе индексы күренешләр бүйләп эшчәнлекләр "Файдалы казылмалар чыгару", "Эшкәрту производстволары", "Электр энергиясен, газ һәм сүны житештерү һәм булу".

	2013	2014	2015	2016
Industrial production index by economic activity "Mining and quarrying", "Manufacturing", "Electricity, gas and water production and supply"	101,7	101,3	101,5	103,6
by economic activity:				
Mining and quarrying of natural minerals	100,5	100,7	102,7	104,3
Manufacturing	103,3	101,9	101,1	102,9
Electricity, gas and water supply	94,9	100,2	97,2	105,8

¹⁾ Aggregate industrial production index by economic activity "Mining and quarrying", "Manufacturing", "Electricity, gas and water production and supply".

**ОБЪЕМ ОТГРУЖЕННЫХ ТОВАРОВ СОБСТВЕННОГО ПРОИЗВОДСТВА,
ВЫПОЛНЕННЫХ РАБОТ И УСЛУГ СОБСТВЕННЫМИ СИЛАМИ
ПО ОТДЕЛЬНЫМ ВИДАМ ЭКОНОМИЧЕСКОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ
(млн. рублей)**

**ИКЪТИСАДДИЙ ЭШЧӘНЛЕКНЕ АЕРЫМ ТӨРЛӘРЕ БҮЕНЧА УЗЕНДӘ
ЖИТЕШТЕРЕЛГӘН ЖИБӘРЕЛГӘН ТОВАРЛАР, УЗ КӨЧЛӘРЕ БЕЛӘН
БАШКАРЫЛГАН ЭШЛӘР, ХЕЗМӘТ КҮРСӘТҮЛӘР КҮЛӘМЕ (млн. сум)**

**VOLUME OF OWN PRODUCTION (WORKS, SERVICE) SHIPPED BY
SELECTED KINDS OF ECONOMIC ACTIVITIES (mln. rubles)**

	2013	2014	2015	2016
Всего по видам деятельности «Добыча полезных ископаемых», «Обрабатывающие производства», «Производство и распределение электроэнергии, газа и воды»	1549156,2	1678591,1	1868886,6	1966484,8
в том числе:				
Добыча полезных ископаемых	367107,6	368990,7	428270,7	442511,7
Обрабатывающие производства	1060483,1	1183554,9	1315417,9	1394842,4
Производство и распределение электроэнергии газа и воды	121565,5	126045,5	125198,0	129130,7

	2013	2014	2015	2016
Барлығы күренешләр буйлап эшчәнлекләр "Файдалы казылмалар чыгару", "Эшкәртү производстволары", "Электр энергиясен, газ һәм сүны житештерү һәм булу" шул исәптән:	1549156,2	1678591,1	1868886,6	1966484,8
Файдалы казылмалар чыгару	367107,6	368990,7	428270,7	442511,7
Эшкәртү производстволары	1060483,1	1183554,9	1315417,9	1394842,4
Электр энергиясен, газны һәм сүны житештерү һәм булу	121565,5	126045,5	125198,0	129130,7

	2013	2014	2015	2016
Total by economic activity "Mining and quarrying", "Manufacturing", " Electricity, gas and water production and supply"	1549156,2	1678591,1	1868886,6	1966484,8
including:				
Mining and quarrying of natural minerals	367107,6	368990,7	428270,7	442511,7
Manufacturing	1060483,1	1183554,9	1315417,9	1394842,4
Electricity, gas and water supply	121565,5	126045,5	125198,0	129130,7

СТРУКТУРА ОБЪЕМА ОТГРУЖЕННЫХ ТОВАРОВ СОБСТВЕННОГО ПРОИЗВОДСТВА, ВЫПОЛНЕННЫХ РАБОТ И УСЛУГ СОБСТВЕННЫМИ СИЛАМИ, ПО ОТДЕЛЬНЫМ ВИДАМ ЭКОНОМИЧЕСКОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ (в процентах)

ИКЪТИСАДЫЙ ЭШЧӘНЛЕКНЕҢ АЕРЫМ ТӨРЛӘРЕ БУЕНЧА УЗЕНДӘ ЖИТЕШТЕРЕЛГӘН ЖИБӘРЕЛГӘН ТОВАРЛАР, УЗ КӨЧЛӘРЕ БЕЛӘН БАШКАРЫЛГАН ЭШЛӘР, ХЕЗМӘТ КҮРСӘТҮЛӘР КУЛӘМЕ СТРУКТУРАСЫ (процентларда)

**STRUCTURE OF OWN PRODUCTION (WORKS, SERVICES)
SHIPPED BY SELECTED KINDS OF ECONOMIC ACTIVITIES
(as a percentage)**

	2013	2014	2015	2016
Всего по видам деятельности «Добыча полезных ископаемых», «Обрабатывающие производства», «Производство и распределение электроэнергии, газа и воды»	100	100	100	100
Добыча полезных ископаемых	23,7	22,0	22,9	22,5
в том числе:				
добыча топливно-энергетических полезных ископаемых	23,6	21,8	22,8	22,3
добыча полезных ископаемых, кроме топливно-энергетических	0,2	0,2	0,1	0,2
Обрабатывающие производства	68,5	70,5	70,4	70,9
из них:				
производство пищевых продуктов, включая напитки, и табака	6,8	7,4	8,5	9,3
текстильное и швейное производство	0,2	0,2	0,2	0,2
производство кожи, изделий из кожи и производство обуви	0,1	0,1	0,1	0,0
обработка древесины и производство изделий из дерева	0,2	0,3	0,6	0,7
целлюлозно-бумажное производство; издательская и полиграфическая деятельность	0,9	0,9	1,1	1,3
производство нефтепродуктов	17,3	18,9	19,3	17,7
химическое производство	13,3	13,7	14,0	14,2
производство резиновых и пластмассовых изделий	4,1	3,8	4,1	4,3
производство прочих неметаллических минеральных продуктов	1,7	1,8	1,7	1,4
металлургическое производство и производство готовых металлических изделий	2,9	3,3	3,0	3,1
производство машин и оборудования	2,8	2,6	2,8	3,1
производство электрооборудования, электронного и оптического оборудования	2,6	2,8	3,1	3,1
производство транспортных средств и оборудования	14,9	14,1	11,3	11,9
прочие производства	0,5	0,6	0,6	0,6
Производство и распределение электроэнергии, газа и воды	7,8	7,5	6,7	6,6

	2013	2014	2015	2016
Барлыгы куренешләр буйлап эшчәнлекләр "Файдалы казылмалар чыгару", "Эшкәрту производстволары", "Электр энергиясен, газ һәм сүны житештерү һәм булу"	100	100	100	100
Файдалы казылмалар чыгару	23,7	22,0	22,9	22,5
шул исептөн:				
ягулык-энергетика очен файдалы казылмалар чыгару	23,6	21,8	22,8	22,3
ягулык-энергетика очен файдалы казылмалардан тыш, файдалы казылмалар чыгару	0,2	0,2	0,1	0,2
Эшкәрту производствосы	68,5	70,5	70,4	70,9
шулардан:				
эчемлекләрне дә кертеп, азық-төлек продуктлары һәм тәмәке житештерү	6,8	7,4	8,5	9,3
текстиль һәм тегү производствосы	0,2	0,2	0,2	0,2
кун, күн әйберләр һәм аяк килеме житештерү	0,1	0,1	0,1	0,0
агач эшкәртү һәм агач әйберләре житештерү	0,2	0,3	0,6	0,7
целлюлоз-кәгазь житештерү; нәширлек һәм полиграфия				
эшчәнлеге	0,9	0,9	1,1	1,3
нефть продуктлары житештерү	17,3	18,9	19,3	17,7
химия производствосы	13,3	13,7	14,0	14,2
резина һәм пластмасса әйберләре житештерү	4,1	3,8	4,1	4,3
металл булмаган башка минераль продуктлар житештерү	1,7	1,8	1,7	1,4
металлургия һәм әзәр металл әйберләр житештерү	2,9	3,3	3,0	3,1
машиналар һәм җайламалар житештерү	2,8	2,6	2,8	3,1
электр җайламалары, электрон һәм оптик җайламалар житештерү	2,6	2,8	3,1	3,1
транспорт чаралары һәм җайламалар житештерү	14,9	14,1	11,3	11,9
башка житештерүлөр	0,5	0,6	0,6	0,6
Электр энергиясен, газны һәм сүны житештерү һәм булу	7,8	7,5	6,7	6,6

	2013	2014	2015	2016
Total by economic activity "Mining and quarrying", "Manufacturing", "Electricity, gas and water production and supply"	100	100	100	100
Mining and quarrying	23,7	22,0	22,9	22,5
including:				
mining and quarrying of energy producing minerals	23,6	21,8	22,8	22,3
mining and quarrying except of energy producing minerals	0,2	0,2	0,1	0,2
Manufacturing	68,5	70,5	70,4	70,9
of which:				
manufacturing of food products, including beverages and tobacco	6,8	7,4	8,5	9,3
manufacture of textiles and textile products	0,2	0,2	0,2	0,2
manufacture of leather and leather products	0,1	0,1	0,1	0,0
manufacture of wood and wood products	0,2	0,3	0,6	0,7
manufacture of pulp, paper and paper products; publishing and printing	0,9	0,9	1,1	1,3
production of petroleum products	17,3	18,9	19,3	17,7
manufacture of chemicals, chemical products and man-made fibers	13,3	13,7	14,0	14,2
manufacture of rubber and plastic products	4,1	3,8	4,1	4,3
manufacture of other non-metallic products	1,7	1,8	1,7	1,4
manufacture of basic metals and fabricated metal products	2,9	3,3	3,0	3,1
manufacture of machinery and equipment	2,8	2,6	2,8	3,1
manufacture of electrical and optical equipment	2,6	2,8	3,1	3,1
manufacture of transport equipment	14,9	14,1	11,3	11,9
other manufacture	0,5	0,6	0,6	0,6
Electricity, gas and water supply	7,8	7,5	6,7	6,6

В разделе содержится информация о структурных изменениях в сельскохозяйственном производстве, развитии растениеводства и животноводства.

Продукция сельского хозяйства представляет собой сумму данных об объеме продукции растениеводства и животноводства всех сельхозпроизводителей, включая хозяйства индивидуального сектора (хозяйства населения, крестьянские (фермерские) хозяйства и индивидуальные предприниматели), в стоимостной оценке по фактическим действовавшим ценам.

Посевные площади - часть пашни, занятая под посевы сельскохозяйственных культур.

Валовой сбор сельскохозяйственных культур включает в себя объем собранной продукции как с основных, так и с повторных и междурядных посевов в сельскохозяйственных организациях, крестьянских (фермерских) хозяйствах, у индивидуальных предпринимателей и в хозяйствах населения.

Поголовье скота включает поголовье всех возрастных групп соответствующего вида скота.

Производство скота и птицы на убой - показатель, характеризующий результат использования скота и птицы для заботы на мясо. Общий объем производства скота и птицы на убой отражается в пересчете на убойный вес и включает как проданные скот и птицу, подлежащие заботе, так и забитые в сельскохозяйственных организациях, крестьянских (фермерских) хозяйствах, у индивидуальных предпринимателей и в хозяйствах населения.

Производство молока характеризуется фактически надоенным сырьем коровьим, козьим, овечьим, кобыльм молоком, независимо от того, было ли оно реализовано или потреблено в хозяйстве на выпойку молодняка. Молоко, высосанное молодняком при подсосном его содержании, в продукцию не включается и не учитывается при определении средних надоев.

Производство яиц включает их сбор за год от всех видов сельскохозяйственной птицы, в том числе яйца, пошедшие на воспроизведение птицы (инкубация и др.).

Бүлектә авыл хужалығы производствоныңдағы структур үзгәрешләр, үсемлекчелек һәм терлекчелек усеше түрнән мәғлұмат урнаштырыла.

Авыл хужалығы продукциясы хужалықтың индивидуаль секторын (халық хужалықтары, крестьян (фермер) хужалықтары һәм индивидуаль эшқарларны да көртеп, барлық авыл хужалығы жишелтеручеләрен үсемлекчелек һәм терлекчелек продукциясе күләме түрнәндегі белешмәләр суммасын тәшкил итә. Бәй түрнән мәғлұмат фактта гамәлдәге бәйләрдә китереде.

Сәрүлек мейданнары – авыл хужалығы культураларын чечү өчен биләнә торған сәрүлек жирилере елеши.

Авыл хужалығы культураларын тұлаем жыло авыл хужалығы оешмаларында, крестьян (фермер) хужалықтарында, индивидуаль эшқарларда һәм халық хужалықтарында төп қабат һәм рәт аралындағы әзчүлекләр буларак жыелған продукция күләмен тәшкил итә.

Терлекшілдән салынған тиешле тәрдәге барлық яштәгө теркемнәре.

Сүттән өчен терлек һәм кош асрау – ит өчен терлек һәм кош асрау нәтижәсен тасвирлауыш курсаткеч. Сүттән өчен терлек һәм кош асрауның гомумы күләме төп үлчамға карата исәлләне һәм сатылған терлекнен һәм сүелірга тиешле кошны, шулай ук авыл хужалығы оешмаларында, крестьян (фермер) хужалықтарында, индивидуаль эшқарларда һәм халық хужалықтарында сую өчен аспала торған терлекнен үз әзенә ала.

Чи сәт жишелштерү сыйер, кәжә, сарық, ат савыл алынған сәттөн исәләк алып тасвирланған, монда анын хужалықта сатылуы яисе яшь терлекнен ашату өчен күлланылуы исәләк алынмы. Яшь терлек имгән сәт продукцияға көртөлми һәм уртача савым сәттөн билгеләгендә исәләк алынмы.

Йомырка жишелштерү барлық төр авыл хужалығы кошларыннан бер елга жыелған йомыркаларны, шул исәптән чебеш чыгару өчен күлланылған йомыркаларны (инкубация һәм башкалар) исәләк алып гамәлгә ашырыла.

The section contains information related to structural changes in agricultural production development of the plant-growing and animal husbandry.

Production of agriculture is the sum of plant-growing and animal husbandry outputs of all agricultural producers including households of private sector (household farms, private peasant farms and individual entrepreneurs). The data in value terms are given in actual prices.

Sown area - a part of arable land which was sown by agricultural crops for the harvesting.

Gross harvest of agricultural crops includes the volume of harvested produce from main, repeated and intra-row sowings of agricultural organisations, private peasant farms, individual entrepreneurs and household farms.

Livestock population - livestock covering all age groups of a respective kind of livestock.

Production of livestock and poultry for slaughter is the indicator characterising the result of use of livestock and poultry for meat slaughter Total volume of production of livestock and poultry for slaughter reflects in recalculation in slaughter weight and includes both livestock and poultry sold for slaughter and also slaughtered in agricultural organisations, private (peasant) farms, individual entrepreneurs and household farms.

Milk production is characterised by actually produced raw milk of cows, goats and horses irrespective of the fact whether it was sold or used in the farm for feeding calves or piglets. Milk sucked by calves being kept sucking is not included into the production and is not recorded while estimating average milk yield per a cow.

Eggs production includes all eggs collected during the year from all types of poultry including eggs used for poultry reproduction (incubation, etc.).

**ОСНОВНЫЕ ПОКАЗАТЕЛИ СЕЛЬСКОГО ХОЗЯЙСТВА
(в хозяйствах всех категорий)**

*АВЫЛ ХУЖАЛЫГЫНЫҢ ТӨП КУРСӘТКЕЧЛӘРЕ
(барлық категорияларда хужалыкларда)*

**BASIC INDICATORS OF AGRICULTURAL
(for all categories of farms)**

	2013	2014	2015	2016
Продукция сельского хозяйства				
всего, млн. рублей	160157,0	185974,2	217060,1	238575,0
в процентах к предыдущему году,				
в сопоставимых ценах	98,6	102,9	104,9	105,0
в том числе продукция:				
растениеводства, млн. рублей	78249,1	88722,6	109228,4	127479,7
в процентах к предыдущему году,				
в сопоставимых ценах	99,4	105,0	108,8	108,3
животноводства, млн. рублей	81907,9	97251,6	107831,7	111095,3
в процентах к предыдущему году,				
в сопоставимых ценах	97,9	101,0	101,4	101,6

	2013	2014	2015	2016
Авыл хужалыгы продукциясе				
барлығы, млн. сум	160157,0	185974,2	217060,1	238575,0
узган елга карата процентларда, чагыштырма бәяләрдә	98,6	102,9	104,9	105,0
шул исәптән				
усемлекчелек продукциясе, млн. сум	78249,1	88722,6	109228,4	127479,7
узган елга карата процентларда, чагыштырма бәяләрдә	99,4	105,0	108,8	108,3
терлекчелек продукциясе, млн. сум	81907,9	97251,6	107831,7	111095,3
узган елга карата процентларда, чагыштырма бәяләрдә	97,9	101,0	101,4	101,6

	2013	2014	2015	2016
Agricultural output, total				
in millions of rubles	160157,0	185974,2	217060,1	238575,0
as a percent of the previous year in comparable prices	98,6	102,9	104,9	105,0
including:				
plant-growing output, in millions of rubles	78249,1	88722,6	109228,4	127479,7
as a percent of the previous year, in comparable prices	99,4	105,0	108,8	108,3
animal husbandry output, in millions of rubles	81907,9	97251,6	107831,7	111095,3
as a percent of the previous year, in comparable prices	97,9	101,0	101,4	101,6

**ПОСЕВНЫЕ ПЛОЩАДИ СЕЛЬСКОХОЗЯЙСТВЕННЫХ КУЛЬТУР
(в хозяйствах всех категорий)**

**АВЫЛ ХУЖАЛЫГЫ КУЛЬТУРАЛАРЫНЫҢ ЧӘЧҮЛЕК МӘЙДАННАРЫ
(барлық категория хужалыкпарда)**

**AREAS UNDER CROPS OF AGRICULTURAL CULTIVATIONS
(for all categories of farms)**

	2013	2014	2015	2016
Вся посевная площадь, тыс. гектаров	2953,0	2903,6	3000,9	3019,1
в том числе:				
зерновых культур	1613,4	1572,3	1595,1	1587,4
технических культур	241,3	218,1	217,1	310,8
картофеля и овощебахчевых культур	85,8	84,7	87,5	84,5
кормовых культур	1012,5	1028,5	1101,2	1036,4
В процентах от всей посевной площади	100	100	100	100
в том числе:				
зерновых культур	54,6	54,2	53,2	52,6
технических культур	8,2	7,5	7,2	10,3
картофеля и овощебахчевых культур	2,9	2,9	2,9	2,8
кормовых культур	34,3	35,4	36,7	34,3

	2013	2014	2015	2016
Барлық чәчүлек мәйданы, мең. гектар	2953,0	2903,6	3000,9	3019,1
шул исәптән:				
бәртекле культуралар	1613,4	1572,3	1595,1	1587,4
техник культуралар	241,3	218,1	217,1	310,8
бәрәнгә һәм яшелчә				
культуралары	85,8	84,7	87,5	84,5
азық культуралары	1012,5	1028,5	1101,2	1036,4
Барлық чәчүлек мәйданыннан, процентларда	100	100	100	100
шул исәптән:				
бәртекле культуралар	54,6	54,2	53,2	52,6
техник культуралар	8,2	7,5	7,2	10,3
бәрәнгә һәм яшелчә				
культуралары	2,9	2,9	2,9	2,8
азық культуралары	34,3	35,4	36,7	34,3

	2013	2014	2015	2016
All areas under crops, thousands of hectares	2953,0	2903,6	3000,9	3019,1
including:				
wheat crops	1613,4	1572,3	1595,1	1587,4
industrial crops	241,3	218,1	217,1	310,8
potato, vegetables and melons	85,8	84,7	87,5	84,5
forage crops	1012,5	1028,5	1101,2	1036,4
Percent of total that is sowed	100	100	100	100
including:				
wheat crops	54,6	54,2	53,2	52,6
industrial crops	8,2	7,5	7,2	10,3
potato, vegetables and melons	2,9	2,9	2,9	2,8
forage crops	34,3	35,4	36,7	34,3

**ВАЛОВОЙ СБОР И УРОЖАЙНОСТЬ СЕЛЬСКОХОЗЯЙСТВЕННЫХ КУЛЬТУР
(в хозяйствах всех категорий)**

**АВЫЛ ХУЖАЛЫГЫ КУЛЬТУРАЛАРЫНЫҢ ТУЛАЙ ЖЫЛЕМІ НӘМ
УҢДЫРЫШЛЫЛЫГЫ (барлық категория хужалыкпарда)**

**GROSS COLLECTION AND PRODUCTIVITY OF AGRICULTURAL
CULTIVATIONS (for all categories of farms)**

Валовой сбор, тыс.т

Тұлай жылемі, мән т

Gross collection, in thousands of tons

	2013	2014	2015	2016
Зерно (в весе после доработки)	2611,5	3366,0	3367,7	4105,2
Сахарная свекла (фабричная)	2109,8	1408,4	2011,8	2326,2
Картофель	1323,0	1315,8	1589,7	1440,7
Овощи открытого и защищенного грунта	329,4	357,0	385,3	400,9

	2013	2014	2015	2016
Бертекле ашлық (өстемә эшкәрткөннөн соңғы авырлықта)	2611,5	3366,0	3367,7	4105,2
Шикер чөгендере (чималга эшкәрту)	2109,8	1408,4	2011,8	2326,2
Бәрәңге	1323,0	1315,8	1589,7	1440,7
Ачық һәм сакланылган грунтта үстерелгән яшелчәләр	329,4	357,0	385,3	400,9

	2013	2014	2015	2016
Wheat crops (weight after preliminary processing)	2611,5	3366,0	3367,7	4105,2
Sugar beets (after preliminary processing)	2109,8	1408,4	2011,8	2326,2
Potatoes	1323,0	1315,8	1589,7	1440,7
Vegetables grown outside greenhouses	329,4	357,0	385,3	400,9

**Урожайность, центнеров с 1 гектара убранной площади
Уңдырышлылық, 1 гектардан жыелған мәйданның центнер
Crop capacity, in 100 kg per hectares of harvested area**

	2013	2014	2015	2016
Зерно (в весе после доработки)	21,4	21,6	21,2	25,9
Сахарная свекла (фабричная)	399	292	356	369
Картофель	181	181	211	198
Овощи открытого и защищенного грунта	260	269	290	304

	2013	2014	2015	2016
Бертекле ашлық (өстемә эшкәрткөннөн соңғы авырлықта)	21,4	21,6	21,2	25,9
Шикер чөгендере (чималга эшкәрту)	399	292	356	369
Бәрәңге	181	181	211	198
Ачық һәм сакланылган грунтта үстерелгән яшелчәләр	260	269	290	304

	2013	2014	2015	2016
Wheat crops (weight after preliminary processing)	21,4	21,6	21,2	25,9
Sugar beets (after preliminary processing)	399	292	356	369
Potatoes	181	181	211	198
Vegetables grown outside greenhouses	260	269	290	304

**ПОГОЛОВЬЕ СКОТА ПО КАТЕГОРИЯМ ХОЗЯЙСТВ (на конец года;
тыс. голов)**

**БАРЛЫК КАТЕГОРИЯ ХУЖАЛЫКЛАРДА ТЕРЛЕКНЕҢ БАШ ИСӘБЕ
(ел ахырына; мән баш)**

**NUMBER OF LIVE-STOCK BY FARMING CATEGORY
(at the end of the year, thousand of animals)**

	2013	2014	2015	2016
Крупный рогатый скот				
Хозяйства всех категорий	1029,9	1029,5	1033,8	1029,0
в том числе:				
сельскохозяйственные организации	669,0	662,4	667,0	659,4
хозяйства населения	288,2	287,7	285,4	285,6
крестьянские (фермерские) хозяйства	72,7	79,4	81,4	84,0
В том числе коровы				
Хозяйства всех категорий	379,8	373,0	366,5	362,6
в том числе:				
сельскохозяйственные организации	221,8	220,8	220,1	220,5
хозяйства населения	132,7	124,6	118,4	112,5
крестьянские (фермерские) хозяйства	25,3	27,6	28,0	29,6
Свиньи				
Хозяйства всех категорий	547,9	479,1	482,7	465,1
в том числе:				
сельскохозяйственные организации	456,3	412,6	421,9	404,8
хозяйства населения	75,3	55,2	49,5	48,8
крестьянские (фермерские) хозяйства	16,3	11,3	11,3	11,5
Овцы и козы				
Хозяйства всех категорий	355,2	360,4	356,3	356,5
в том числе:				
сельскохозяйственные организации	14,2	14,5	15,3	16,6
хозяйства населения	309,5	310,3	303,4	298,4
крестьянские (фермерские) хозяйства	31,5	35,6	37,6	41,5

	2013	2014	2015	2016
Эре мегезле терлек				
Барлык категорияле хужалыклар	1029,9	1029,5	1033,8	1029,0
шул исәптән:				
Авыл хужалыгы предпринимателәре	669,0	662,4	667,0	659,4
Халык хужалыклары	288,2	287,7	285,4	285,6
Крестьян(фермер) хужалыклары	72,7	79,4	81,4	84,0
шул исәптән сыйерлар				
Барлык категорияле хужалыклар	379,8	373,0	366,5	362,6
шул исәптән:				
Авыл хужалыгы предпринимателәре	221,8	220,8	220,1	220,5
Халык хужалыклары	132,7	124,6	118,4	112,5
Крестьян(фермер) хужалыклары	25,3	27,6	28,0	29,6
Дүңгизләр				
Барлык категорияле хужалыклар	547,9	479,1	482,7	465,1
шул исәптән:				
Авыл хужалыгы предпринимателәре	456,3	412,6	421,9	404,8
Халык хужалыклары	75,3	55,2	49,5	48,8
Крестьян(фермер) хужалыклары	16,3	11,3	11,3	11,5
Сарыклар нәм кәжөлөр				
Барлык категорияле хужалыклар	355,2	360,4	356,3	356,5
шул исәптән:				
Авыл хужалыгы предпринимателәре	14,2	14,5	15,3	16,6
Халык хужалыклары	309,5	310,3	303,4	298,4
Крестьян(фермер) хужалыклары	31,5	35,6	37,6	41,5

	2013	2014	2015	2016
Live-stock				
All farming categories	1029,9	1029,5	1033,8	1029,0
including:				
agricultural enterprises (kolkhozes)	669,0	662,4	667,0	659,4
garden plots	288,2	287,7	285,4	285,6
peasant farming (private farms)	72,7	79,4	81,4	84,0
including cows				
All farming categories	379,8	373,0	366,5	362,6
including:				
agricultural enterprises (kolkhozes)	221,8	220,8	220,1	220,5
garden plots	132,7	124,6	118,4	112,5
peasant farming (private farms)	25,3	27,6	28,0	29,6
Pigs				
All farming categories	547,9	479,1	482,7	465,1
including:				
agricultural enterprises (kolkhozes)	456,3	412,6	421,9	404,8
garden plots	75,3	55,2	49,5	48,8
peasant farming (private farms)	16,3	11,3	11,3	11,5
Sheep and goats				
All farming categories	355,2	360,4	356,3	356,5
including:				
agricultural enterprises (kolkhozes)	14,2	14,5	15,3	16,6
garden plots	309,5	310,3	303,4	298,4
peasant farming (private farms)	31,5	35,6	37,6	41,5

**ПРОИЗВОДСТВО ОСНОВНЫХ ПРОДУКТОВ ЖИВОТНОВОДСТВА
(в хозяйствах всех категорий)**

**ТЕРЛЕКЧЕЛЕКНЕҢ ТӨП ПРОДУКТЛАРЫН ЖИТЕШТЕРУ
(барлық категория хужалықтарда)**

**THE PRODUCTION FOR BASIC PRODUCTS OF THE STOCK-BREEDING
(for all categories of farms)**

	2013	2014	2015	2016
Скот и птица на убой, в живом весе, тыс.тонн	475,6	464,1	468,8	484,3
Скот и птица на убой, в убойном весе, тыс.тонн	318,1	308,1	310,3	324,3
Молоко, тыс. тонн	1712,2	1728,3	1753,7	1774,5
Яйца, млн. шт.	1073,6	1105,0	1177,0	1143,6

	2013	2014	2015	2016
Сүгым терлек нәм кош, тере авырлығында, мен тонн	475,6	464,1	468,8	484,3
Сүгым терлек нәм кош, сүгым авырлығында, мен тонн	318,1	308,1	310,3	324,3
Сөт, мен т	1712,2	1728,3	1753,7	1774,5
Йомырка, млн. данә	1073,6	1105,0	1177,0	1143,6

	2013	2014	2015	2016
Cattle and poultry for slaughter, live weight, thousands of tons	475,6	464,1	468,8	484,3
Cattle and poultry for slaughter, weight after slaughter, thousands of tons	318,1	308,1	310,3	324,3
Milk, thousands of tons	1712,2	1728,3	1753,7	1774,5
Eggs, million pieces	1073,6	1105,0	1177,0	1143,6

**СТРУКТУРА ПРОИЗВОДСТВА ОСНОВНЫХ ПРОДУКТОВ
ЖИВОТНОВОДСТВА ПО КАТЕГОРИЯМ ХОЗЯЙСТВ (в процентах к итогу)**

**БАРЛЫК КАТЕГОРИЯ ХУЖАЛЫКЛАРДА ТЕРЛЕКЧЕЛЕКНЕҢ ТӨЛ
ПРОДУКТЛАРЫН ЖИТЕШТЕРУ СТРУКТУРАСЫ (йомгакка карата
процентларда)**

**THE STRUCTURE OF PRODUCTION OF BASIC STOCK-BREEDING
PRODUCTS ACCORDING TO THE CATEGORIES OF FARMS (in percents of
the total)**

¹⁾ В убойном весе.

¹⁾ Сүгым авырлығында.

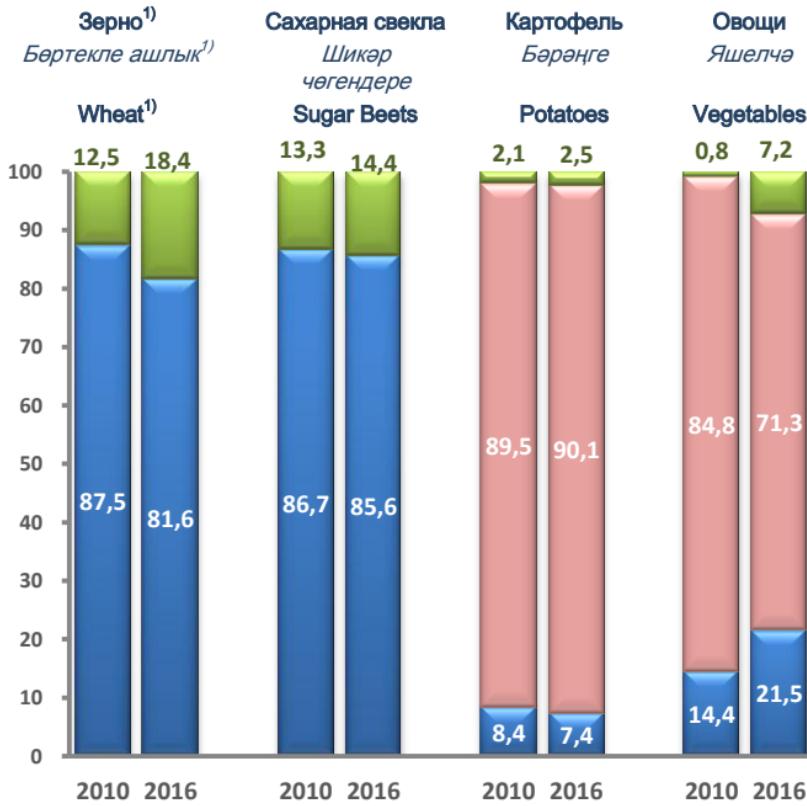
¹⁾ Weight after slaughter.

**СТРУКТУРА ПРОИЗВОДСТВА ОСНОВНЫХ ПРОДУКТОВ
РАСТЕНИЕВОДСТВА ПО КАТЕГОРИЯМ ХОЗЯЙСТВ (в процентах к итогу)**

**БАРЛЫК КАТЕГОРИЯ ХУЖАЛЫКЛАРДА УСЕМЛЕКЧЕЛЕКНЕҢ ТӨП
ПРОДУКТЛАРЫН ЖИТЕШТЕРУ СТРУКТУРАСЫ (йомгакка карата
процентларда)**

**THE STRUCTURE OF PRODUCTION OF BASIC PLANT PRODUCTS
ACCRDING TO THE CATEGORY OF FARMS (in percents of the total)**

■ Крестьянские (фермерские) хозяйства

Крестьян (фермер) хужалыкклары

Peasant farming (private farms)

■ Хозяйства населения

Халык хужалыкклары

Garden plots

■ Сельскохозяйственные предприятия

Авыл хужалыгы оешмалары

Agricultural enterprises

¹⁾ В весе после доработки.

¹⁾ Өстәмә эшкәрткәннән соңғы авырлыкта.

¹⁾ Weight after preliminary processing.

Раздел представляет данные о вводе в действие основных фондов, вводе в действие жилых домов и об объеме работ, выполненных по виду деятельности «Строительство».

В стоимость работ, выполненных по виду экономической деятельности «Строительство» включается стоимость строительных и монтажных работ по строительству новых объектов, по капитальному и текущему ремонту, реконструкции, модернизации жилых и нежилых зданий и инженерных сооружений. Начиная с итогов за январь 2016 года в объем работ, выполненных собственными силами по виду деятельности «Строительство» включается стоимость работ и услуг строительного характера, выполненных организациями собственными силами по договорам строительного подряда, и работ, выполненных хозяйственным способом организациями и населением.

Булек төл фондларны гамәлгә керту, торак йортларны гамәлгә керту һәм эшчәнлекнән "Төзелеш" таре буенча башкарылган эшләр күләме турында белешмә бирә.

Эшчәнлекнән "Төзелеш" таре буенча башкарылган эшләр хакы яңа объектларны, торак һәм торак булмаган биналарны, инженерлык корылмаларын төзу, капитал һәм ағымдагы ремонтлау, төзекләндереү, янарту буенча яңа объектларны төзүдәгә төзелеш һәм монтаж эшләре хакын үз зечен ала. Башлангыч тыйнвар 2016 ел башкарылган эшләргән күләме, үз көчбез буенча "Төзелеш" эшчәнлек таре көртөлә бәясе эшләр һәм хезмәт күрсәтүләр төзелеш характердагы башкарылган оешмалар үз көчләре белән килемшүләре буенча төзелеш подряд һәм башкарылган эшләргән хозяйственным ысул белән оешмалар һәм халык.

The section provides information on the establishment of new basic funds, residential houses put in place and volume of works performed by the kind of activity "Construction".

The value of work performed by the kind of economic activities "Construction" includes the cost of construction and erection work of new objects, enlargement, technical re-equipment, capital and current overhaul, reconstruction and modernization of residential and non-residential buildings and engineering constructions. Beginning with the results of January 2016, the amount of work performed by the Company's own activities in the type of activity "Construction" includes the cost of works and services of a construction nature performed by organizations by their own forces under construction contracts and works performed economically by organizations and the population.

ОСНОВНЫЕ ПОКАЗАТЕЛИ СТРОИТЕЛЬСТВА
(в фактически действовавших ценах; млн. рублей)

ТӨЗЕЛЕШНЕҢ ТӨП КҮРСӘТКЕЧЛӘРЕ
(фактта гамәлдәгә бәяләр белән; млн. сум)

BASIC INDICATORS OF CONSTRUCTION
(In real prices, in millions of rubles)

	2013	2014	2015	2016
Ввод в действие основных фондов	292503,0	321173,0	386102,0	...
Ввод в действие жилых домов, тыс.кв.м общей площади	2400,4	2404,8	2405,6	2406,5
Объем работ, выполненных по виду деятельности «строительство»	297459,8	309629,2	333876,5	286567,8 ¹⁾

	2013	2014	2015	2016
Төп фондларны тапшыру	292503,0	321173,0	386102,0	...
Торак йортларны сафка керту, гомуми мәйдан, мең кв.м	2400,4	2404,8	2405,6	2406,5
Эшчәнлекнәң «Төзелеш» тере буенча башкарылган эшләр күләме	297459,8	309629,2	333876,5	286567,8 ¹⁾

	2013	2014	2015	2016
Establishment of new basic funds	292503,0	321173,0	386102,0	...
Residential houses put in place, thousands of square meters of total space	2400,4	2404,8	2405,6	2406,5
Volume of works performed by the kind of activity «Construction»	297459,8	309629,2	333876,5	286567,8 ¹⁾

¹⁾ Начиная с итогов за январь 2016 года в объем работ, выполненных собственными силами по виду деятельности «Строительство» включается стоимость работ и услуг строительного характера, выполненных организациями собственными силами по договорам строительного подряда, и работ, выполненных хозяйственным способом организациями и населением.

¹⁾ Башлангыч ыйынвар 2016 ел башкарылган эшләрнән күләме, уз кечебез буенча "Төзелеш" эшчәнлек төре кертелә бәясе эшләр һәм хезмәт курсатулар төзелеш характердагы башкарылган оешмалар үз көчләре белән килемшүләре буенча төзелеш подряд һәм башкарылган эшләрнән хозяйственным ысул белән оешмалар һәм халык.

¹⁾ Beginning with the results of January 2016, the amount of work performed by the Company's own activities in the type of activity "Construction" includes the cost of works and services of a construction nature performed by organizations by their own forces under construction contracts and works performed economically by organizations and the population.

В разделе представлены данные об объемах перевозок пассажиров транспортом, о протяженности транспортных путей.

Пассажирооборот транспорта - объем работы транспорта по перевозкам пассажиров. Единицей измерения является пассажиро-километр. Определяется суммированием произведений числа пассажиров по каждой позиции перевозки на расстояние перевозки; исчисляется раздельно по видам транспорта, сообщения и другим признакам.

Бүлектә транспортта пассажирлар йөрту күләмнәре, транспорт юлларының озынлыгы турындағы белешмеләр китереде.

Транспортта пассажирлар өйлөнеше – пассажирлар йөрту буенча транспортның эш күләме. Монда үлчәү берәмлеге – пассажир/километр. Ул һәр йөрту тәре буенча пассажирлар санын йөрту аралыгына тапкырлап билгеләнә; транспорт, элементә тәре һәм башка сәбәпләр буенча аерым исәпләнә.

This section contains data relating to volumes of passenger transportation, to the length of transport lines.

Passenger turnover is the volume of transport work for passengers transportation. The unit is passenger-kilometer. It is determined as a sum calculated by multiplying the number of passengers for each position of transportation by the length of distance covered and is compiled separately for mode of transport, communications and other features.

**ПЕРЕВОЗКИ ПАССАЖИРОВ И ПАССАЖИРОБОРОТ
ОТДЕЛЬНЫХ ВИДОВ ТРАНСПОРТА ОБЩЕГО ПОЛЬЗОВАНИЯ**

*ПАССАЖИРЛАР ТАШУ НӘМ ГОМУМИ ФАЙДАЛАНЫЛЫШТАГЫ АЕРЫМ
ТӨП ТРАНСПОРТ ТӨРЛӨРЕНДӘ ПАССАЖИР ӘЙЛӘНЕШЕ*

**TRANSPORT OF PASSENGER TURNOVER IN DIFFERENT TYPES
OF PUBLIC TRANSPORTATION**

Пассажирооборот (млн. пассажиро-км)
Пассажир әйләнеше (млн. пассажиро-км)
Passenger turnover (mln. pass-km)

Перевозки пассажиров (млн. человек)
Пассажирлар ташу (млн. кеше)
Transport of passenger (mln. people)

* Автобусные перевозки общего пользования.

* Гомуми файдаланудың автобус йорту.

* Public Bus transportations.

ПРОТЯЖЕННОСТЬ ПУТЕЙ СООБЩЕНИЯ (на конец года; километров)

ЮЛЛАР ОЗЫНЛЫГЫ (ел ахырына; километрларда)

LENGTH OF TRANSPORT LINES (at the end of the year; in kilometers)

	2013	2014	2015	2016
Трамвайные пути ¹⁾	145,2	145,2	151,1	151,7
Троллейбусные линии ¹⁾	130,2	130,2	130,2	130,2
Пути метрополитенов ¹⁾	15,8	15,8	15,8	15,8
Трубопровод общего пользования для транспортировки нефти	5993,0	5998,0	6009,0	6036,4
Внутренние водные судоходные пути ²⁾	1057,0	1057,0	1057,0	...

¹⁾ Эксплуатационная длина.²⁾ Протяженность внутренних судоходных путей, по которым может осуществляться судоходство.

	2013	2014	2015	2016
Трамвай юллары ¹⁾	145,2	145,2	151,1	151,7
Троллейбус юллары ¹⁾	130,2	130,2	130,2	130,2
Метро юллары ¹⁾	15,8	15,8	15,8	15,8
Нефтьне кучеру өчен гомуми файдаланудагы торбаутқаргечләр	5993,0	5998,0	6009,0	6036,4
Суднолар йөрешле эчке су юллары ²⁾	1057,0	1057,0	1057,0	...

¹⁾ Файдаланыштагы озынлык.²⁾ Судно йөрешен булдырырга мөмкин булган эчке судно йөрү юлларының озынлыгы.

	2013	2014	2015	2016
Tram lines ¹⁾	145,2	145,2	151,1	151,7
Trolley lines ¹⁾	130,2	130,2	130,2	130,2
Subway lines ¹⁾	15,8	15,8	15,8	15,8
Pipeline use for oil transportation	5993,0	5998,0	6009,0	6036,4
Inland waterways ²⁾	1057,0	1057,0	1057,0	...

¹⁾ Available for use.²⁾ The extension inner ship-routes on which realize navigation.

Раздел представляет статистику розничной торговли и потребительского рынка услуг.

Приведена информация о товарной структуре оборота розничной торговли и продаже основных продовольственных и непродовольственных товаров в процентах к предыдущему году.

Оборот розничной торговли - выручка от продажи товаров населению для личного потребления или использования в домашнем хозяйстве за наличный расчет или оплаченных по кредитным карточкам, расчетным чекам банков, по перечислениям со счетов вкладчиков, по поручению физического лица без открытия счета, посредством платежных карт.

В разделе представлена информация об объеме платных услуг населению. Информация в стоимостном выражении приведена в фактически действовавших ценах.

Платные услуги населению включают: бытовые, транспортные, услуги связи, жилищные, коммунальные, услуги гостиниц и аналогичных средств размещения, услуги системы образования, культуры, туристские, услуги физической культуры и спорта, медицинские, санаторно-оздоровительные, ветеринарные, услуги правового характера и другие.

Раздел представляет статистические данные об уровне и индексах цен (тарифов) на товары и услуги на потребительском рынке.

Индекс потребительских цен характеризует изменение во времени общего уровня цен на товары и услуги, приобретаемые населением для непроизводственного потребления. Он измеряет отношение стоимости фиксированного набора товаров и услуг в ценах текущего периода к его стоимости в ценах базисного периода.

Бу булек вактап сәүдә иту нәм хезмәт курсатуларнен куллану базары статистикасын чыгылдыра.

Булектә халыкка түлөүле хезмәт курсатулар күләмне турында мәғлүмәт берелә. Бәй турында мәғлүмәт фактта гамәлдәгә бәяләрдә китерелә.

Шулай ук вактап сату эйләнешенең товар структурасы, тәп азық-төлек нәм азық-төлек булмаган товарларны сату турында мәғлүмәт узган елга карата процентларда китерелә.

Вактап сату сәүдәсөө өйлөнеше – шәхси куллану яисә үз акчасы исәбенә йорт хужалығында файдаланы өчен халыкка товарлар сатудан яисә кредит карточкалары, банккларның исәп-хисап чеклары, көрөмчеләрнен счетларыннан акча күчеруләр, счет ачмычыча гына түләү карталары ярдәмендә физик зат төкөлмәссе бүнчә алышынан файда.

Халыкка түлөүле хезмәт курсатуларға тубәндәгеләр керә: көнкүреш, транспорт, элемент хезметләре, торак, коммуналь, кунакханә хезметләре нәм шундый үрнаштыру чаралары, мәгариф, мәдәният системасы, туристлик хезметләре, физик культура нәм спорт, медицина, шифаханә-савыктыру, ветеринария хезметләре, хокукий характеристарды нәм н.б. хезметләр.

Булектә кулланучылар базарында товарларга нәм хезмәт курсатуларға бәяләр индекси (тарифлар) дәрәжәсө турнадагы статистика белешмәләре китерелә.

Куллану бәяләре индекси халыкның житештерүргө карамаган кулланылыш өчен алына торган товарларына нәм хезмәт курсатуларға бәяләрнен гомуми дәрәжәсе дәлилләнгән жыелмасы хакын базис чоры бәяләрнәдә аның хакына ағымдашы чор бәяләрен курсатә.

The section represents data on retail trade and consumer market of services. Information is given on commodity structure, sales of main food and non-food products percent of previous year.

Retail trade turnover - a return from goods sold to population for own consumption or for use in households and paid by cash or credit cards, by bank cheques, from bank accounts of individuals by bank transfer or by payment cards.

The section also represents statistical data characterizing the consumer market of services. The data in value terms are given in actual prices.

Market services rendered to population include: everyday personal services, passenger transport services, communication, housing and public utilities, hotels and accommodation service, education services, cultural and recreational services, tourism, physical culture and sports, public health services and related health and sanitation services, veterinary, legal services, etc.

This section contains statistical data related to the level and indices of prices (tariffs) for goods and services in the consumer market.

Consumer price index shows time fluctuations of prices for goods and services purchased by the consumers for non-production consumption within a specified period of time. It measures a ratio of the value of a fixed basket of main goods and services at the prices of the current period as related to its value at the prices of the base period.

ОБОРОТ РОЗНИЧНОЙ ТОРГОВЛИ И ОБЩЕСТВЕННОГО ПИТАНИЯ
ВАКЛАП САТУ СӘҮДӘСЕ һәм ЖӘМӘГАТЬ ТУКЛАНУЫ ӘЙЛӘНЕШЕ
RETAIL TRADE TURNOVER AND CANTEEN SERVICE

	2013	2014	2015	2016
Оборот розничной торговли, млн. рублей в том числе:	712966,7	781014,2	776236,0	801642,4
пищевые продукты, включая напитки, и табачные изделия	304286,0	339364,5	370648,2	378450,1
непродовольственные товары	408680,7	441649,7	405587,8	423192,3
Оборот общественного питания, млн. рублей	31705,8	34184,6	36251,2	37741,2
Товарные запасы в розничной сети (на конец года)				
млн. рублей	21355	24002	30131	32773
в днях товарооборота	37	32	38	38
Численность работников розничной торговли (в среднем за год), тыс. человек	65,3	70,8	71,8	71,9

	2013	2014	2015	2016
Ваклап сату сәүдәсе әйләнеше, млн. сум шул исәптән:	712966,7	781014,2	776236,0	801642,4
азык-төлек товарлары	304286,0	339364,5	370648,2	378450,1
азык-төлек булмаган товарлар	408680,7	441649,7	405587,8	423192,3
Жәмәгать туклануы әйләнеше, млн. сум	31705,8	34184,6	36251,2	37741,2
Ваклап сату чөлтәрендәге товар запаслары (ел ахырына)				
млн. сум	21355	24002	30131	32773
товар әйләнеше көннәрендә	37	32	38	38
Ваклап сату сәүдәсе һәм жәмәгать туклануы өлкәсендә эшләүчеләр саны (уртacha бер елга), мән кеше	65,3	70,8	71,8	71,9

	2013	2014	2015	2016
Retail trade turnover – total, mln. rubles including:	712966,7	781014,2	776236,0	801642,4
food products	304286,0	339364,5	370648,2	378450,1
non-food products	408680,7	441649,7	405587,8	423192,3
Turnover of canteen service, mln. rubles	31705,8	34184,6	36251,2	37741,2
Commodity stocks in retail business (at the end of the year)				
mln. rubles	21355	24002	30131	32773
supply days	37	32	38	38
Number of workers in retailing and canteen service (average for a year), thousands of people	65,3	70,8	71,8	71,9

ОБОРОТ РОЗНИЧНОЙ ТОРГОВЛИ И ОБЩЕСТВЕННОГО ПИТАНИЯ

(в сопоставимых ценах, в процентах к предыдущему году)

ВАКЛАП САТУ СӘҮДӘСЕ НӘМ ЖӘМӘГАТЬ ТУКЛАНУЫ ӘЙЛӘНЕШЕ
(узган елга карата процентларда)**RETAIL TRADE TURNOVER, CANTEEN SERVICE AND PAID SERVICES**

(in constant prices, as percentage of the previous year)

	2013	2014	2015	2016
Оборот розничной торговли	103,8	102,3	87,2	98,0
в том числе:				
пищевые продукты, включая напитки, и табачные изделия	104,4	100,8	92,8	97,2
непродовольственные товары	103,4	103,5	82,8	98,7
Оборот общественного питания	113,6	103,0	95,9	99,6

	2013	2014	2015	2016
Ваклап сату әйләнеше	103,8	102,3	87,2	98,0
шул исәптән:				
азык-төлек товарлары	104,4	100,8	92,8	97,2
промышленность товарлары	103,4	103,5	82,8	98,7
Жәмәгать туклануы әйләнеше	113,6	103,0	95,9	99,6

	2013	2014	2015	2016
Retail trade turnover	103,8	102,3	87,2	98,0
including:				
food products	104,4	100,8	92,8	97,2
non-food products	103,4	103,5	82,8	98,7
Turnover of canteen service	113,6	103,0	95,9	99,6

РОЗНИЧНАЯ ПРОДАЖА ОТДЕЛЬНЫХ ПОТРЕБИТЕЛЬСКИХ ТОВАРОВ

(в процентах к предыдущему году; в сопоставимых ценах)

*ВАКЛАП САТУ АЕРЫМ КУЛЛАНУЧЫЛАР**ТОВАРЛАР САТУ*

(узган елга карата процентларда; чагыштырма бәяләрдә)

THE RETAIL SALE OF CERTAIN CONSUMER GOODS

(percent of previous year; indexed for inflation)

	2014	2015	2016
Мясо животных	101,4	98,9	104,7
Мясо домашней птицы	112,2	99,5	104,1
Масло животное	97,4	98,1	97,6
Масло растительное	106,6	97,9	99,3
Цельномолочная продукция	107,5	102,1	98,6
Сыры жирные	107,9	97,6	103,1
Сахар	97,7	99,4	111,2
Яйца	101,9	95,0	104,8
Чай, кофе, какао	111,1	98,4	105,6
Свежие овощи	114,9	99,7	118,2
Свежие фрукты	113,0	97,8	99,4
Синтетические чистящие, моющие и полирующие средства	118,0	94,9	104,3
Косметические и парфюмерные товары	102,3	96,1	106,2
Мебель бытовая	100,3	89,4	108,2
Верхняя одежда	105,0	95,3	97,1
Нательное бельё	114,2	93,1	95,8
Обувь кожаная	105,3	87,4	92,4
Строительные материалы	102,5	104,0	101,0
Лекарственные средства	104,5	96,7	102,8
Автомобильный бензин	99,5	96,7	99,6

	2014	2015	2016
Ит	101,4	98,9	104,7
Кош ите	112,2	99,5	104,1
Атланмай	97,4	98,1	97,6
Үсемлек мае	106,6	97,9	99,3
Цельномолочная продукциясе	107,5	102,1	98,6
Симез сырлар	107,9	97,6	103,1
Шикәр	97,7	99,4	111,2
Йомырка	101,9	95,0	104,8
Чай, кофе, какао	111,1	98,4	105,6
Яңа гына өзелгән яшелчәләр	114,9	99,7	118,2
Яңа гына өзелгән җиләк-җимеш	113,0	97,8	99,4
Синтетик чистарту, юу һәм полирольләрү әйберләре	118,0	94,9	104,3
Косметик һәм парфюмер әйберләре	102,3	96,1	106,2
Йорт жиңазы	100,3	89,4	108,2
Өске кием	105,0	95,3	97,1
Эчке кием	114,2	93,1	95,8
Күн аяк киемнәре	105,3	87,4	92,4
Төзелеш материаллары	102,5	104,0	101,0
Дару чараплары	104,5	96,7	102,8
Автомобиль бензины	99,5	96,7	99,6

	2014	2015	2016
Meat	101,4	98,9	104,7
Chicken	112,2	99,5	104,1
Butter	97,4	98,1	97,6
Vegetable Oil	106,6	97,9	99,3
Dairy products	107,5	102,1	98,6
Cheese fat	107,9	97,6	103,1
Sugar	97,7	99,4	111,2
Eggs	101,9	95,0	104,8
Tea, coffee, cocoa	111,1	98,4	105,6
Fresh vegetables	114,9	99,7	118,2
Fresh fruit	113,0	97,8	99,4
Synthetic scouring, cleaning and polishing products	118,0	94,9	104,3
Cosmetic and toilet products	102,3	96,1	106,2
Furniture	100,3	89,4	108,2
Outerwear	105,0	95,3	97,1
Underwear	114,2	93,1	95,8
Leather footwear	105,3	87,4	92,4
Building materials	102,5	104,0	101,0
Medicines	104,5	96,7	102,8
Gasoline	99,5	96,7	99,6

ПЛАТНЫЕ УСЛУГИ НАСЕЛЕНИЮ
ТҮЛӘҮЛЕ ХЕЗМӘТ КҮРСӘТҮ
PAYMENT SERVICES TO POPULATION

	2013	2014	2015	2016
Объем платных услуг населению, млн. рублей	212334,1	229759,7	247693,0	259238,3
В процентах к предыдущему году (в сопоставимых ценах)	102,7	100,7	100,5	98,7
	2013	2014	2015	2016
Халыкка түләүле хезмәт күрсәтү, млн. сум	212334,1	229759,7	247693,0	259238,3
Узган ел белән агыштырганда; процентларда	102,7	100,7	100,5	98,7
	2013	2014	2015	2016
Volume of market services rendered to population, mln. rubles	212334,1	229759,7	247693,0	259238,3
As percentage of the previous year (at constant prices)	102,7	100,7	100,5	98,7

ИНДЕКС ПОТРЕБИТЕЛЬСКИХ ЦЕН И ТАРИФОВ НА ТОВАРЫ И УСЛУГИ

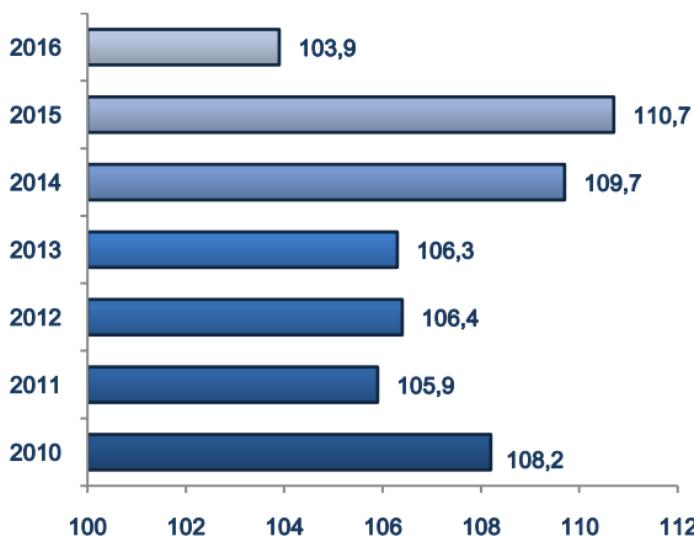
(декабрь к декабрю предыдущего года; в процентах)

КУПЛАНУ БӘЯЛӘРЕ ИНДЕКСЫ НӘМ ТОВАР НӘМ ХЕЗМӘТ ТАРИФЛАРЫ

(узган елның декабрь белән чагыштырганда; процентларда)

CONSUMER PRICE INDEX AND TARIFFS FOR GOODS AND SERVICES

(december as compared to december a percent of the previous year)

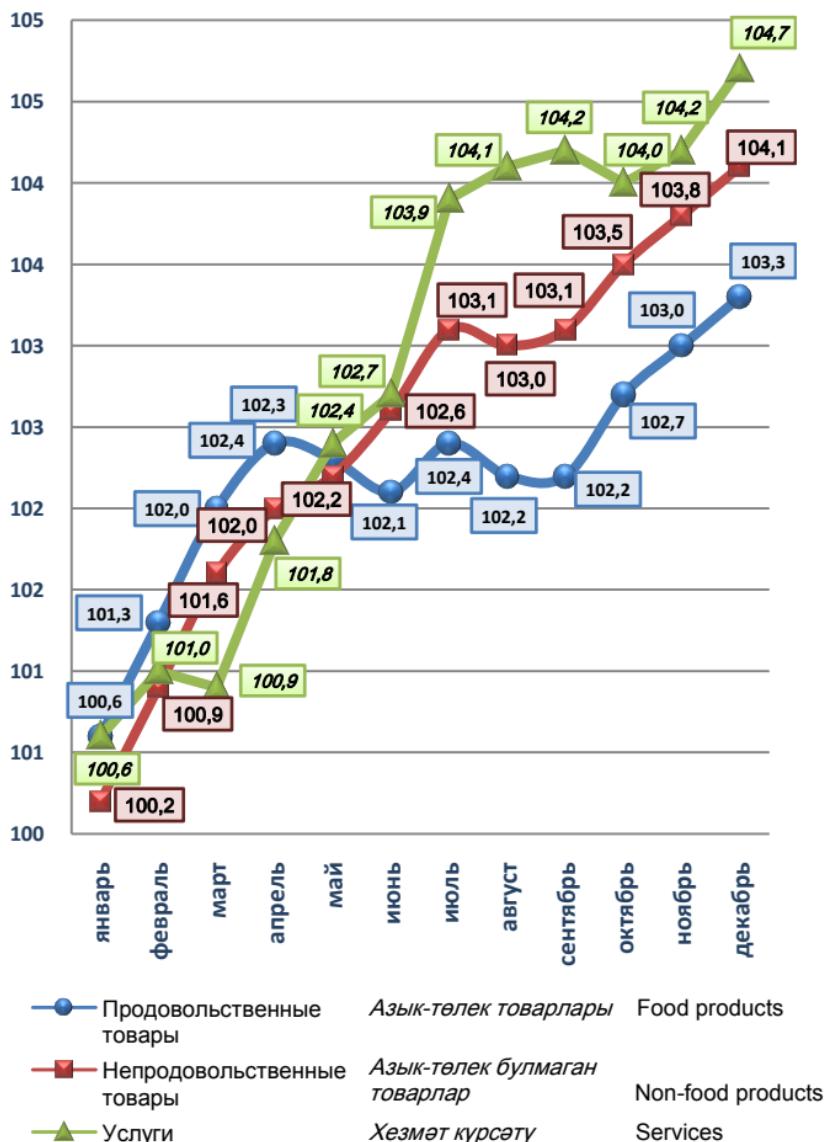

**ИНДЕКСЫ ЦЕН НА ПРОДОВОЛЬСТВЕННЫЕ И
НЕПРОДОВОЛЬСТВЕННЫЕ ТОВАРЫ И УСЛУГИ НАСЕЛЕНИЮ В 2016г.
(в процентах к декабрю 2015г.)**

*2016 ЕЛДА АЗЫК-ТӨЛЕК ТОВАРЛАРЫНА, АЗЫК-ТӨЛЕК БУЛМАГАН
ТОВАРЛАРГА НӘМ ХАЛЫККА ХЕЗМӘТ КҮРСӘТҮЛӘРГӘ БӘЯЛӘРНЕҢ
ҮЗГӘРЕШЕ*
(2015 елның декабренә процентларда)

**CHANGE IN CONSUMER PRICES OF FOOD,
NON-FOOD PRODUCTS AND SERVICES IN 2016
(as a percent of december 2015)**

**ГОСТИНИЦЫ И АНАЛОГИЧНЫЕ СРЕДСТВА РАЗМЕЩЕНИЯ¹⁾
(на конец года)**

ЧИТТӘН КИЛҮЧЕЛӘР ӨЧЕН КУНАКХАНӘЛӘР
НӘМ ТУЛАЙ ТОРАКЛАР (ел ахырына)

HOTELS AND ACCOMMODATION TYPE (at the end of the year)

	2013	2014	2015	2016
Число предприятий, единиц	260	277	288	297
Число мест, тыс.единиц	17,4	19,8	20,5	21,0

	2013	2014	2015	2016
Кунакханәләр саны, берәмлек	260	277	288	297
Урын саны, мең берәмлек	17,4	19,8	20,5	21,0

	2013	2014	2015	2016
The number of enterprises, units	260	277	288	297
The number of seats, thousand units	17,4	19,8	20,5	21,0

¹⁾ Включая малые предприятия, микропредприятия и индивидуальных предпринимателей.

1) Кече предприятияләр, микро предприятияләр нәм шәхси эшмәкәрләр кертеп исәпләгәндә.

¹⁾Including small enterprises, microenterprises and individual entrepreneurs.

Раздел содержит показатели статистики внешней торговли.

Внешнеторговый оборот - сумма экспорта и импорта товаров.

Экспорт товаров - вывоз товаров с таможенной территории Российской Федерации без обязательства об обратном ввозе. Экспорт включает вывоз из страны товаров отечественного производства, а также реэкспорт товаров. К товарам отечественного производства относятся также товары иностранного происхождения, ввезенные в страну и подвергшиеся существенной переработке, изменяющей основные качественные или технические характеристики товаров. К реэкспортным товарам относятся товары, ранее ввезенные на таможенную территорию Российской Федерации, а затем вывезенные с этой территории без уплаты таможенных пошлин, налогов и без применения к товарам запретов и ограничений экономического характера.

Импорт товаров - ввоз товаров на таможенную территорию Российской Федерации без обязательства об обратном вывозе. В импорт включаются ввезенные товары, предназначенные для потребления в экономике страны, и товары, ввозимые на территорию государства в соответствии с режимом реимпорта. К реимпортным товарам относятся товары, ранее вывезенные с таможенной территории Российской Федерации, а затем ввезенные на ее территорию без уплаты таможенных пошлин, налогов и без применения к товарам запретов и ограничений экономического характера.

Бүлектә тышкы сәүдә статистикасы.

Тышкы сәүдә әйләнеше – экспорт һәм импорт суммасы.

Товарларны экспортлау – Россия Федерациясенән таможня территориясеннән кире керту түрлүнда йөкләмәдән башка товарлар чыгару. Экспорт үзенде житештерелгән товарларны илдән чыгаруны, шулай ук товарларның резэкспортны үз эченә ала. Ил эченде житештерелгән товарларга шулай ук товарларның сыйфат яисе техник характеристикаларын үзгәрткән житди эшкәртуға дучар ителгән, илгә чит илләрдән көртөлгән товарлар да керә. Резэкспорт товарларына Россия Федерациясенән таможня территориясена элек көртөлгән, аннары бу территориядан таможня пошиналарын, салымнарны түләмичә читкә чыгарылган һәм товарларга икътисадый характеристердән тыюлар, чикләүләр кулланмыйча читкә чыгарылган товарлар кера.

Товарларны импортлау – Россия Федерациясе таможня территориясәнә кире чыгару йөкләмәсеннән башка товарлар көртү. Импортка ил икътисадында куллану өчен билгеләнгән читтән көртөлгән товарлар һәм реимпорт режимы нигезендә дәүләт территориясөнә көртөлгән товарлар керә. Реимпорт товарларына Россия Федерациясе таможня территориясеннән элек читкә чыгарылган, аннары бу территориядан таможня пошиналарын, салымнарны түләмичә яисе түләнгән суммаларны кире кайтармыйча читтән көртөлгән һәм товарларга икътисадый характеристердагы тыюлар, чикләүләр кулланмыйча читтән көртөлгән товарлар керә.

This section contain foreign trade statistics.

External trade turnover - a sum of export and import.

Export - removal of commodities from the custom territory of the Russian Federation without liabilities to get them back. Export includes removal from a country of domestically produced commodities and re-export of commodities. Domestically produced commodities include also those of foreign origin imported to a country and significantly reprocessed and as a result changed their qualitative and technical characteristics. Goods of foreign origin imported to a country and crossed the custom territory of the Russian Federation and then removed abroad from the country without payment, taxes and application of embargo or economic restrictions are related to re-exported commodities.

Import - importation of commodities to the custom territory of the Russian Federation without liabilities to get them removed back. Import includes imported commodities for consumption in the economy of a country, imported to the territory of a state according to a re-import regime. Re-imported commodities are those moved out from the custom territory of the Russian Federation and then moved in this territory without payment or return of custom dues, taxes and application of embargo or economic restrictions.

ВНЕШНЕТОРГОВЫЙ ОБОРОТ
(млн. долларов США)

ТЫШКЫ СӘҮДӘ ӘЙЛӘНЕШЕ
(млн. АКШ доллары)

FOREIGN TRADE TURNOVER
(mln. of US dollars)

	2013	2014	2015	2016
Внешнеторговый оборот - всего	27609,4	22704,8	14095,8	11939,5 ¹⁾
экспорт товаров	22356,3	18296,6	11448,4	9254,0
импорт товаров	5253,1	4408,2	2647,4	2685,5
в том числе:				
с государствами-участниками СНГ- всего	3189,4	2507,3	2011,3	1446,8
экспорт товаров	2168,2	1700,6	1609,9	1203,9
импорт товаров	1021,2	806,7	401,4	242,9
со странами дальнего зарубежья - всего	24420,0	20197,5	12084,5	10492,7
экспорт товаров	20188,1	16596,0	9838,5	8050,1
импорт товаров	4231,9	3601,5	2246,0	2442,6

¹⁾ По данным таможенной статистики внешней торговли и взаимной торговли со странами Евразийского экономического союза (ЕАЭС).

	2013	2014	2015	2016
Тышкы сәүдә әйләнеше - барлығы	27609,4	22704,8	14095,8	11939,5 ¹⁾
товарлар экспорты	22356,3	18296,6	11448,4	9254,0
товарлар импорты	5253,1	4408,2	2647,4	2685,5
шул исептән:				
шул исептән БДБ дәүләтләре белән – барлығы	3189,4	2507,3	2011,3	1446,8
товарлар экспорты	2168,2	1700,6	1609,9	1203,9
товарлар импорты	1021,2	806,7	401,4	242,9
ерак чит илләре белән - барлығы	24420,0	20197,5	12084,5	10492,7
товарлар экспорты	20188,1	16596,0	9838,5	8050,1
товарлар импорты	4231,9	3601,5	2246,0	2442,6

¹⁾ Таможня статистика сауда һәм үзара сәүдә илләре белән Евразия икътисадый берлеге (ЕАЭС) булган, тышкы мәғьлуматларга Караганда.

	2013	2014	2015	2016
Foreign trade turnover - total	27609,4	22704,8	14095,8	11939,5 ¹⁾
exports of goods	22356,3	18296,6	11448,4	9254,0
imports of goods	5253,1	4408,2	2647,4	2685,5
including:				
trade with CIS states-parties- total	3189,4	2507,3	2011,3	1446,8
exports of goods	2168,2	1700,6	1609,9	1203,9
imports of goods	1021,2	806,7	401,4	242,9
with far abroad countries - total	24420,0	20197,5	12084,5	10492,7
exports of goods	20188,1	16596,0	9838,5	8050,1
imports of goods	4231,9	3601,5	2246,0	2442,6

¹⁾ According to customs statistics of foreign trade and mutual trade with the countries of the Eurasian Economic Union (EEU).

ОСНОВНЫЕ ВИДЫ ПОСТАВЛЯЕМЫХ НА ЭКСПОРТ ТОВАРОВ¹⁾

(в процентах к предыдущему году)

ЧИТ ИЛГӘ ЧЫГАРЫЛА ТОРГАН ТОВАРЛАРНЫҢ ТӨП ТӨРЛӘРЕ¹⁾

(узган елга карата процентларда)

EXPORT OF GOODS¹⁾

(as a percent of the previous year)

	2013	2014	2015	2016
Нефть сырая	97,1	70,4	60,7	89,3
Нефтепродукты	105,1	97,1	56,2	66,8
Каучуки синтетические	96,2	78,9	74,8	89,3
Шины	88,2	81,3	66,2	160,4
Автомобили грузовые	71,2	57,0	215,6	156,0

	2013	2014	2015	2016
Эшкәртелмәгән нефть	97,1	70,4	60,7	89,3
Нефть продуктлары	105,1	97,1	56,2	66,8
Синтетик каучук	96,2	78,9	74,8	89,3
Шиннар	88,2	81,3	66,2	160,4
Йөк автомобилләре	71,2	57,0	215,6	156,0

	2013	2014	2015	2016
Crude oil	97,1	70,4	60,7	89,3
Oil product	105,1	97,1	56,2	66,8
Synthetic rubbers	96,2	78,9	74,8	89,3
Tires	88,2	81,3	66,2	160,4
Lorries	71,2	57,0	215,6	156,0

¹⁾Доля указанных товаров составила более 80% всего экспорта.

Шул товарларның елгаше экспортның 80%-ын ташып итә.

These goods constituted more than 80% of total exports of the year.

Раздел представляет статистику государственных финансов и данные о финансовой деятельности организаций.

Бюджет Республики Татарстан (региональный бюджет) предназначен для исполнения расходных обязательств Республики Татарстан. Бюджет Республики Татарстан и свод бюджетов муниципальных образований, входящих в состав Республики Татарстан (без учета межбюджетных трансфертов между этими бюджетами), образуют **консолидированный бюджет Республики Татарстан**.

Доходы бюджета - поступающие в бюджет денежные средства, за исключением средств, являющихся в соответствии с Бюджетным Кодексом Российской Федерации источниками финансирования дефицита бюджета.

Доходы бюджетов образуются за счет налоговых и неналоговых видов доходов, а также за счет безвозмездных и безвозвратных поступлений.

Расходы бюджета – выплачиваемые из бюджета денежные средства, за исключением средств, являющихся в соответствии с Бюджетным кодексом Российской Федерации источниками финансирования дефицита бюджета. Формирование расходов бюджетной системы Российской Федерации осуществляется в соответствии с расходными обязательствами, обусловленными установленным законодательством Российской Федерации разграничением полномочий федеральных органов государственной власти, органов государственной власти субъектов Российской Федерации и органов местного самоуправления, исполнение которых согласно законодательству Российской Федерации, международным и иным договорам и соглашениям должно происходить в очередном финансовом году (очередном финансовом году и плановом периоде) за счет средств соответствующих бюджетов.

Дефицит бюджета - превышение расходов бюджета над его доходами.

Профит бюджета - превышение доходов бюджета над его расходами.

Сальдированный финансовый результат (прибыль минус убыток) - конечный финансовый результат, выявленный на основании бухгалтерского учета всех хозяйственных операций организаций. Представляет сумму прибыли (убытка) от продажи товаров, продукции (работ, услуг), основных средств, иного имущества организаций и чистых доходов от прочих операций. Данные по сальдированному финансовому результату деятельности организаций приводятся без субъектов малого предпринимательства в фактически действовавших ценах, структуре и методологии соответствующих лет.

Бүлкәт дәүләт финанс статистикасы бирелә һәм предприятиеләрнәң һәм оешмаларның финанс нәтижәсе.

Бюджет көрәмнәре – бюджетка көрә торган акчалар, мона Россия Федерациясе Бюджет кодексы нигезендә бюджет дефицитын финанслау чыганаклары булып торган акчалар керми.

Бюджет көрәмнәре салымнар һәм салым булмаган көрәмнәр исәбеннән, шулай ук түләүсез нигездә һәм кире кайтарылмы торган суммалар исәбеннән барлыкка киле.

Бюджет чыгымнары – бюджеттан бирелә торган акчалар, мона Россия Федерациясе Бюджет кодексы нигезендә бюджет дефицитын финанслау чыганаклары булып торган акчалар керми. Россия Федерациясе бюджет системасының чыгымнарын билгеләү Россия Федерациясе законнары нигезендә федераль дәүләт хакимиите органнарының, Россия Федерациясе субъектлардың хакимиите органнарының һәм жирле үзидәрә органнарының вәкаләтләр бүлешуене байле булган чыгым йөкләмәләрнә караш башкарыла, алар исә, Россия Федерациясе законнарында, халыкара һәм башка шартнамәләрдә, киешүләрда, карапланча, чираттагы финанс чорында (чираттагы финанс елында һәм план чорында) утәлгрә тиеш.

Бюджет қылтырыс – бюджет чыгымнарының көрәмнәреннән артуы.

Бюджет профициты – бюджет көрәмнәрен чыгымнарыннан артуы.

Сальдо белен финанс нәтиҗәсе (табыш минус зыян) – оешмаларның барлык хужалык эшләренең бухгалтерлык исәбе нигезендә ачыкланган ахыргы финанс нәтижәсе. Ул оешмаларның товарлар, продукция (эшләр башкару, хезмет курсатуулар), төл چаралар, башка мәлкәтен сатудан һәм башка гамәлләр көрәмнәреннән чиста табыш(зыян) суммасыннан гыйбарәт. Оешмалар эшчәнлегенен сальдо белен финанс нәтижәсе буенча белешмәләр кече эшкуарлык субъектларыннан башка шул еллардагы факттагы бәяләрдә, шул структура һәм методология буенча бирелә.

The section represents the statistics of state finances and data on the financial activities of organizations.

The **budget of the Republic of Tatarstan** (regional budget) is a form of the generation and expenditure of money funds intended for fulfillment of tasks and functions included in the terms of reference of the given of the Republic of Tatarstan. The budget of the Republic of Tatarstan and the total volume of budgets of municipalities located on its territory (except inter-budget transfers between these budgets) comprise the **consolidated budget of the Republic of Tatarstan**.

The **revenues of the budget** incoming budget funds, except for funds that are in accordance with the Budget Code of the Russian Federation sources of financing the budget deficit.

Budget expenditures – paid from budget funds, except for funds that are in accordance with the Budget code of the Russian Federation sources of financing the budget deficit. Formation of expenses of budgetary system of the Russian Federation shall be performed in compliance with expenditure obligations caused by the established legislation of the Russian Federation by differentiation of powers of Federal bodies of state power, bodies of state power of subjects of the Russian Federation and bodies of local self-government, the execution of which according to the legislation of the Russian Federation, international and other treaties and agreements should occur in the next financial year (next financial year and planning period) at the expense of the respective budgets.

Budget deficit - the excess of budgetary expenditures over revenues.

Budget profit - the excess of budgetary revenues over expenditures

Balance (profit less loss) of the reporting period is the final financial result obtained on the basis of book-keeping records of all the economic transactions performed by organisations. It represents the sum of profits (losses) from sales of output (work, services), fixed assets, any other property of enterprises (organisations) and revenues received from other transactions. The financial balance data of activities of organisations are given at actual prices, excluding subjects of small business and according to the structure and methodology of respective years.

КОНСОЛИДИРОВАННЫЙ БЮДЖЕТ РЕСПУБЛИКИ ТАТАРСТАН¹⁾

(в фактически действовавших ценах; млн. рублей)

ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ БЕРЛӘШТЕРЕЛГӘН БЮДЖЕТЫ¹⁾

(шул вакыт бәяләре белән; млн. сум)

CONSOLIDATED BUDGET OF TATARSTAN¹⁾

(in real prices, mln. rubles)

	2013	2014	2015	2016
Доходы - всего	208335,2	216806,6	242485,6	261982,2
Расходы - всего	209554,5	234626,1	248936,7	261510,4
Дефицит (-), профицит (+)	-1219,3	-17819,5	-6451,1	471,8

	2013	2014	2015	2016
Көрөмнәр - барлыгы	208335,2	216806,6	242485,6	261982,2
Чыгымнар - барлыгы	209554,5	234626,1	248936,6	261510,4
Кытлык (-), профицит (+)	-1219,3	-17819,5	-6451,0	471,8

	2013	2014	2015	2016
Income- total	208335,2	216806,6	242485,6	261982,2
Expenses- total	209554,5	234626,1	248936,6	261510,4
Deficit (-), surplus (+)	-1219,3	-17819,5	-6451,0	471,8

¹⁾ Данные приведены с учетом взаиморасчетов с Минфином РФ.¹⁾ Мәғълуматлар РФ финанс министрлыгы белән үз ара исал-хисап нәтиҗәсендә китерелде.¹⁾ Taking into account payments by the Russian Federation Ministry of Finance.

ФИНАНСОВЫЕ РЕЗУЛЬТАТЫ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ ОРГАНИЗАЦИЙ (БЕЗ СУБЪЕКТОВ МАЛОГО ПРЕДПРИНИМАТЕЛЬСТВА)

ФИНАНС ЭШЧӘНЛЕГЕ НӘТИЖӘЛӘРЕ ОЕШМАЛАРЫ (КЕЧЕ ЭШМӘКӘРЛЕГЕ БҮЛМАГАН СУБЪЕКТЛАРЫ)

FINANCIAL PERFORMANCE OF ORGANIZATIONS (WITHOUT SMALL BUSINESS ENTITIES)

	2013	2014	2015	2016 ¹⁾
Сальдированный финансовый результат (прибыль минус убыток), млн. рублей	219498,9	201332,5	308585,4	333759,0
Удельный вес убыточных предприятий в общем числе предприятий, процентов	27,6	26,9	25,0	19,5

	2013	2014	2015	2016 ¹⁾
Сальдо белән финанс нәтиҗәсө (табыш минус зыян), млн. сум.	219498,9	201332,5	308585,4	333759,0
Предприятияләрнең гомуми санына карата зыяңга эшләүче предприятияләрнең олеше, процентлар	27,6	26,9	25,0	19,5

	2013	2014	2015	2016 ¹⁾
Balance (profit less loss), mln. rubles	219498,9	201332,5	308585,4	333759,0
Specific weight of loss-making enterprises, percent	27,6	26,9	25,0	19,5

¹⁾ Январь-декабрь.

¹⁾ Гыйнвар-декабрда.

¹⁾ January-december.

Раздел содержит статистику инвестиций в основной капитал.

Основное место в системе показателей, характеризующих объемы и структуру инвестиций в нефинансовые активы, занимают **инвестиции в основной капитал**, которые представляют собой совокупность затрат, направленных на строительство, реконструкцию (включая расширение и модернизацию) объектов, которые приводят к увеличению их первоначальной стоимости, приобретение машин, оборудования, транспортных средств, производственного и хозяйственного инвентаря, на формирование рабочего, продуктивного и племенного стада, насаждение и выращивание многолетних культур. Данные по инвестициям в основной капитал приведены в фактически действовавших ценах.

Бүлекта төп капиталга инвестицияләр һәм чит ил инвестицияләре статистикасы күрсәтөлә.

Финанс булмаган активларга инвестицияләр күләмен һәм структурасын характерлаучы күрсәткечләр системасында төп урынны **төп капиталга инвестицияләр** биләп тора, алар төп чараларны (яңа төзелеш, киңәйтү, шулай ук башлангыч бәясен артырууга китеэр торган объектларны реконструкцияләу һәм янарту, машиналар, җайламналар, транспорт чаралары сатып алу, төп көтүлекләр булдыру, күпъельшкүлдәр үсемлекләр үстерү чыгымнары һәм н.б.) булдыруга һәм янартуга юнәлдерелгән чыгымнар жыелмасын тәشكىл итә. Төп капиталга инвестицияләр бүенча белешмәләр фактта гамәлдәге бәяләрдә китерапле.

The section contains statistics of fixed capital investments and foreign investment.

In the system of indicators, characterizing volume and structure of **investments in non-financial assets** the highest priority is given to **investments in fixed capital** which include expenditures on creation, reproduction and acquisition of fixed assets (new construction, extension, reconstruction and modernization of units, which lead to increase the original cost of objects and refers to the value added capital of organizations, purchase of buildings, structures, machines, equipment, tools and implements, as well as expenditures on the formation of main herd, perennial planting, etc.). Data related to investments in fixed capital are given at actual prices.

ИНВЕСТИЦИИ В ОСНОВНОЙ КАПИТАЛ

КАПИТАЛ САЛУ

INVESTMENTS IN FIXED CAPITAL

	2013	2014	2015	2016 ¹⁾
Инвестиции в основной капитал, млн. рублей	525730,4	542781,1	617128,1	642494,1
Индекс физического объема инвестиций в основной капитал, в процентах к предыдущему году (в сопоставимых ценах)	106,2	100,0	100,0	100,0

¹⁾ Данные за январь-декабрь.

	2013	2014	2015	2016 ¹⁾
Капитал салу, млн. сум	525730,4	542781,1	617128,1	642494,1
Төп капиталга инвестицияләр физик күләме индексы, карата проценларда узган елга (чагыштырма бәяләрдә)	106,2	100,0	100,0	100,0

¹⁾ Гыйнвар-декабрда.

	2013	2014	2015	2016 ¹⁾
Investments in fixed capital, mln. of rubles	525730,4	542781,1	617128,1	642494,1
The index of physical volume of investments into fixed capital, as percentage to previous year (in comparable prices)	106,2	100,0	100,0	100,0

¹⁾ January-december.

**РАСПРЕДЕЛЕНИЕ ИНВЕСТИЦИЙ В ОСНОВНОЙ КАПИТАЛ
ПО ИСТОЧНИКАМ ФИНАНСИРОВАНИЯ¹⁾ (в процентах к итогу)**

**ФИНАНСЛАУНЫҢ БАРЛЫҚ ЧЫГАНАКЛАРЫ БУЕНЧА ТӨП КАПИТАЛГА
ИНВЕСТИЦИЯЛӘРНЕҢ БУЛЕНЕШЕ¹⁾ (йомгакка карата процентларда)**

**DISTRIBUTION OF CAPITAL INVESTMENT BY SOURCE
OF FINANCING¹⁾ (as a percent of the total)**

	2013	2014	2015	2016 ²⁾
Инвестиции в основной капитал - всего ¹⁾	100	100	100	100
в том числе за счет:				
бюджетных средств	18,7	10,9	11,6	10,8
собственных средств предприятий и организаций	51,8	61,3	65,7	66,4
других источников	29,5	27,8	22,7	22,8

¹⁾ Без субъектов малого предпринимательства.

²⁾ Данные за январь-декабрь.

	2013	2014	2015	2016 ²⁾
Төп капиталга инвестицияләр - барлығы ¹⁾	100	100	100	100
шул исәптән:				
бюджет акчалары	18,7	10,9	11,6	10,8
предприятие һәм оешмаларның үз акчалары исәбенә	51,8	61,3	65,7	66,4
башка чыганаклар	29,5	27,8	22,7	22,8

¹⁾ Кече эшмәкәрлеке булмаган субъектлары.

²⁾ Гыйнвар-декабрь.

	2013	2014	2015	2016 ²⁾
Investments in fixed capital - total ¹⁾ financed by:	100	100	100	100
the budget	18,7	10,9	11,6	10,8
the budget of enterprises and organizations	51,8	61,3	65,7	66,4
the other sources	29,5	27,8	22,7	22,8

¹⁾ Without small businesses.

²⁾ January-december.

Статистический справочник
Республика Татарстан, 2017

Статистик белешмә
Татарстан Республикасы, 2017

Statistical pocketbook
The Republic of Tatarstan, 2017

Территориальный орган
Федеральной службы
государственной статистики
по Республике Татарстан

*Федераль дәүләт статистика хезмәтенен,
Татарстан Республикасы буенча
Территориаль органы*

Territorial organ
of the Federal service
of the state statistics
on RepublicTatarstan

Отдел сводных статистических работ
Жыелма статистик эшләр бүлеге
Division of consolidated statistical work

420021, Казань, ул. Г.Камала, 24А
420021, Казан, Г.Камал урамы, 24А
420021, Kazan, G.Kamal Street, 24A

Контактные телефоны:
Контакт телефоннары:
Telephone:
2217866, 2647220

Подписано в печать 31.05.2017г.

Формат А-5 Печать методом ризографии

Объем 2,3 печ. листа Заказ № 938 Тираж 18 экз.

Отпечатано в Издательском Центре Татарстанстата

г.Казань, ул. Г.Камала, д.24а. тел. 264-72-36